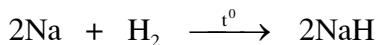
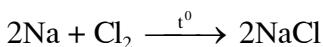
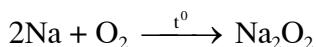

KIM LOẠI NHÓM IA

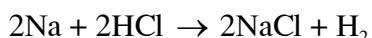
PHẨM A. TẨM TẨT LỎ THUYẾT

I- KIM LOẠI I

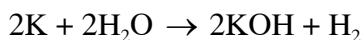
1- Tác dụng với phi kim:

2- Tác dụng với dung dịch axit:

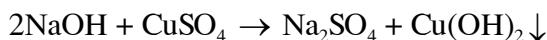
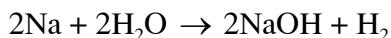
3- Tác dụng với n- ớc:

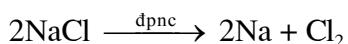
4- Tác dụng với dung dịch muối:

Các kim loại kiềm khi cho vào dung dịch muối sẽ tác dụng với n- ớc → dung dịch bazơ, bazơ tạo thành có thể tác dụng tiếp với muối:

- Ví dụ cho Na kim loại vào dung dịch CuSO_4 xảy ra các ph- ơng trình:

5- Điều chế:

II- OXIT

1- Tác dụng với n- ớc → dung dịch bazơ kiềm:

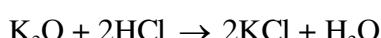
2- Tác dụng với axit → muối + n- ớc:

3- Tác dụng với oxit axit → muối:

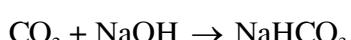
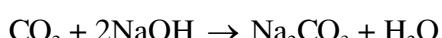

III- HIDROXIT

1- Tác dụng với dung dịch axit → muối + n- ớc:

2- Tác dụng với oxit axit → muối + n- ớc:

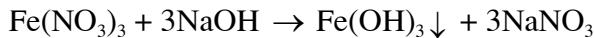
Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

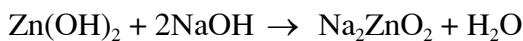
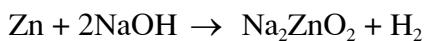
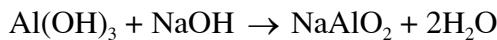
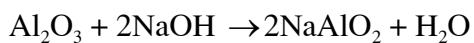
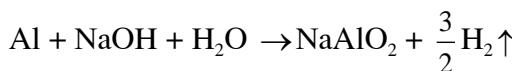
- Nếu $\frac{n_{NaOH}}{n_{CO_2}} \geq 2$: Tạo muối Na_2CO_3

- Nếu $1 < \frac{n_{NaOH}}{n_{CO_2}} < 2$: Tạo 2 muối $NaHCO_3 + Na_2CO_3$

3- Tác dụng với dung dịch muối → muối mới + bazơ mới (có một chất kết tủa !)

4- Tác dụng với Al, Zn, các oxit và các hidroxit của chúng:

IV- MUỐI CACBONAT - HIDROCACBONAT

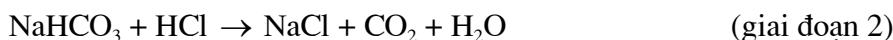
1- Muối cacbonat

- Phản ứng thuỷ phân tạo ra môi trường kiềm (quỳ tím → xanh; phenoltalein → hồng)

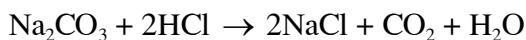

- Tác dụng với dung dịch axit:

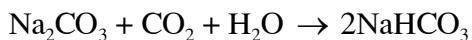
- Cho từ từ dung dịch axit HCl vào dung dịch Na_2CO_3 :

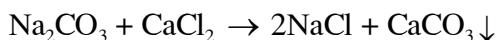
- Cho từ từ dung dịch Na_2CO_3 vào dung dịch HCl:

- Sục khí CO_2 vào dung dịch Na_2CO_3 :

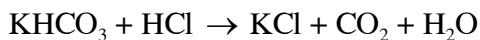

- Tác dụng với dung dịch muối:

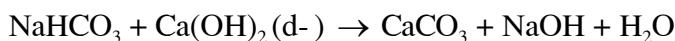

2- Muối hidrocacbonat

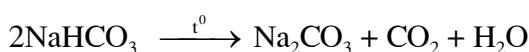
- Tác dụng với dung dịch axit:

- Tác dụng với dung dịch bazơ:

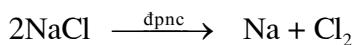
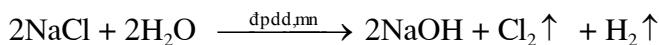
- Phản ứng nhiệt phân:

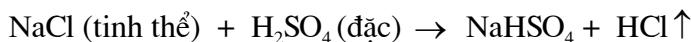
V- MUỐI CLORUA

Chuỗi phương trình hóa học

- Phản ứng điện phân:

- Phản ứng với H_2SO_4 đặc (điều chế HCl trong PTN):

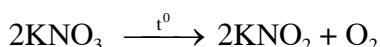

- Phản ứng nhận biết:

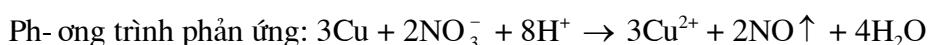
VI- MUỘI NITRAT

- Phản ứng nhiệt phân:

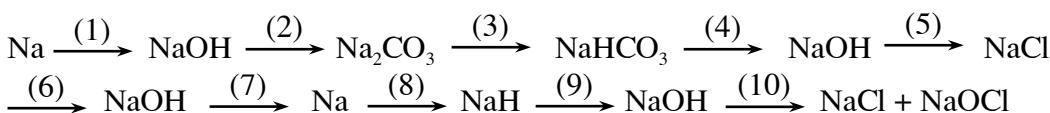
- Tính oxi hoá mạnh trong dung dịch với các axit HCl hoặc H_2SO_4 loãng (t- ơng đ- ơng HNO_3 !)

Ví dụ cho Cu vào dung dịch chứa KNO_3 và H_2SO_4 loãng:

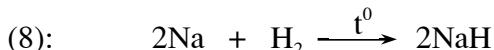
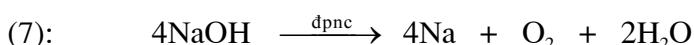
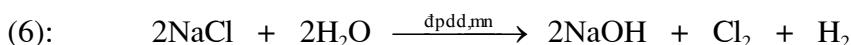
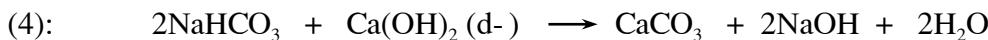
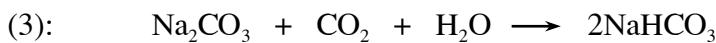

PHỘI B- CHỦI PHỘNG

1. Sơ đồ 1

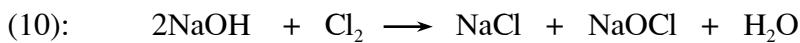
Đáp số:

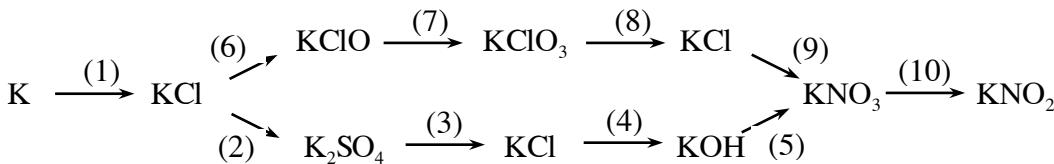
Tùy diễn phương trình hóa học

Chuỗi phương trình hóa học

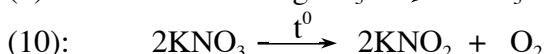
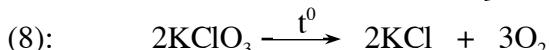
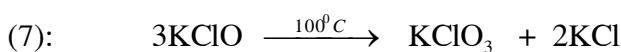
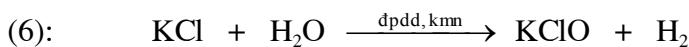
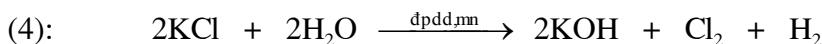
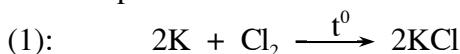
Tùy diễn phương trình hóa học

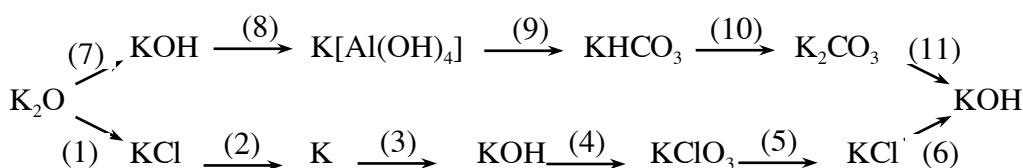
2. Sơ đồ 2

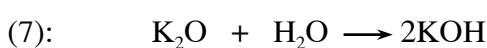
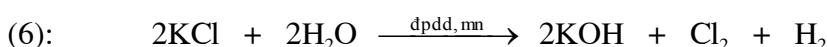
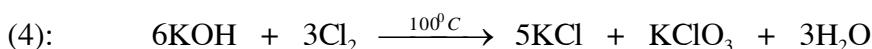
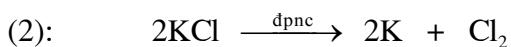
Đáp số:

3. Sơ đồ 3

Đáp số:

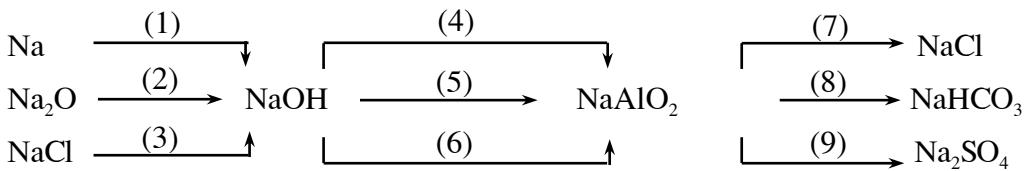

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

- (8): $4\text{KOH}(\text{d-}) + \text{AlCl}_3 \rightarrow \text{K}[\text{Al(OH)}_4] + 3\text{KCl}$
- (9): $\text{K}[\text{Al(OH)}_4] + \text{CO}_2 \rightarrow \text{Al(OH)}_3 \downarrow + \text{KHCO}_3$
- (10): $2\text{KHCO}_3 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{K}_2\text{CO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (11): $\text{K}_2\text{CO}_3 + \text{Ba}(\text{OH})_2 \rightarrow \text{BaCO}_3 \downarrow + 2\text{KOH}$

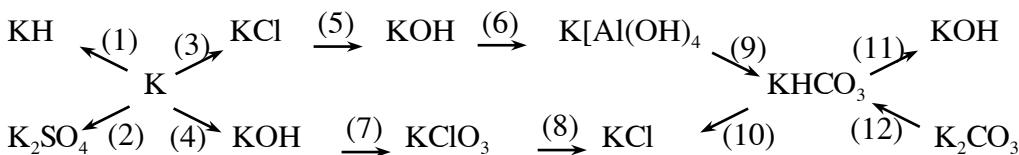
4. Sơ đồ 4

Đáp số:

- (1): $2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$
- (2): $\text{Na}_2\text{O} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH}$
- (3): $2\text{NaCl} + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd, mn}} 2\text{NaOH} + \text{Cl}_2 + \text{H}_2$
- (4): $4\text{NaOH}(\text{d-}) + \text{AlCl}_3 \rightarrow \text{Na}[\text{Al(OH)}_4] + 3\text{NaCl}$
- (5): $2\text{NaOH} + 2\text{Al} + 6\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{Na}[\text{Al(OH)}_4] + 3\text{H}_2$
- (6): $2\text{NaOH} + \text{Al}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{Na}[\text{Al(OH)}_4]$
- (7): $\text{Na}[\text{Al(OH)}_4] + 4\text{HCl} \rightarrow \text{AlCl}_3 + \text{NaCl} + 4\text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{Na}[\text{Al(OH)}_4] + \text{CO}_2 \rightarrow \text{Al(OH)}_3 \downarrow + \text{NaHCO}_3$
- (9): $2\text{Na}[\text{Al(OH)}_4] + 4\text{H}_2\text{SO}_4(\text{loãng}) \rightarrow \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{Na}_2\text{SO}_4 + 8\text{H}_2\text{O}$

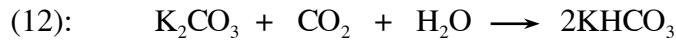
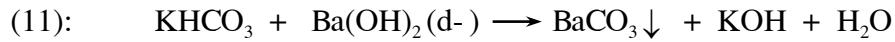
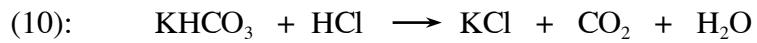
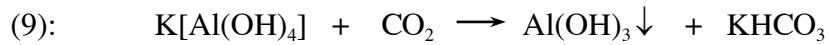
5. Sơ đồ 5

Đáp số:

- (1): $2\text{K} + \text{H}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{KH}$
- (2): $2\text{K} + \text{H}_2\text{SO}_4(\text{loãng}) \rightarrow \text{K}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2$
- (3): $2\text{K} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{KCl}$
- (4): $2\text{K} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{KOH} + \text{H}_2$
- (5): $2\text{KCl} + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd, mn}} 2\text{KOH} + \text{Cl}_2 + \text{H}_2$
- (6): $4\text{KOH}(\text{d-}) + \text{AlCl}_3 \rightarrow \text{K}[\text{Al(OH)}_4] + 3\text{KCl}$
- (7): $6\text{KOH} + 3\text{Cl}_2 \xrightarrow[\text{t}^0, \text{xt}]{100^\circ\text{C}} 5\text{KCl} + \text{KClO}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

Chuỗi phương trình hóa học

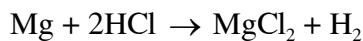
Tùy diễn phương trình hóa học

KIM LOẠI NHÓM IIA

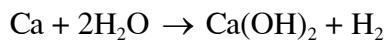
PHÒN A. TỘM TỘT LỘ THUYỘT

I- KIM LOẠI

1- Tác dụng với dung dịch axit:

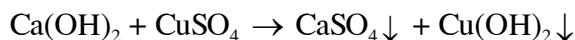
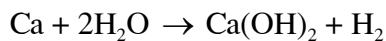
2- Tác dụng với n-óc: (chỉ các kim loại Ca, Sr, Ba phản ứng)

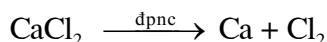
3- Tác dụng với dung dịch muối:

Các kim loại kiềm thổ (Ca, Sr, Ba) khi cho vào dung dịch muối sẽ tác dụng với n-óc → dung dịch bazơ, bazơ tạo thành có thể tác dụng tiếp với muối:

- Ví dụ cho Ca kim loại vào dung dịch CuSO₄ xảy ra các ph-ong trình:

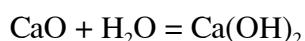
4- Điều chế: Điện phân nóng chảy muối halogenua:

II- OXIT

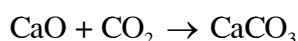
1- Tính tan: CaO tan, BaO tan, SrO tan, MgO không tan.

2- Tác dụng với n-óc → dung dịch bazơ kiềm: (chỉ CaO, SrO và BaO tác dụng)

3- Tác dụng với axit → muối + n-óc:

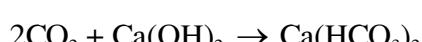
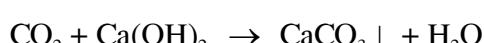
4- Tác dụng với oxit axit → muối: (chỉ CaO, SrO và BaO tác dụng)

III- HIDROXIT

1- Tác dụng với dung dịch axit → muối + n-óc:

2- Tác dụng với oxit axit → muối + n-óc: (chỉ Ca(OH)₂, Sr(OH)₂ và Ba(OH)₂ tác dụng)

Dấu hiệu nhận biết sự tạo thành muối axit:

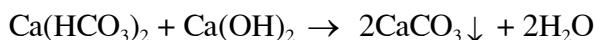
- Đun nóng dung dịch sau phản ứng, xuất hiện kết tủa:

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

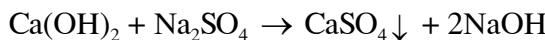
- Cho dung dịch kiềm vào dung dịch sau phản ứng, xuất hiện kết tủa:

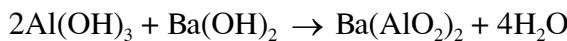
- Cho dung dịch axit mạnh vào dung dịch sau phản ứng, có khí bay ra:

3- Tác dụng với dung dịch muối:

4- Tác dụng với Al, Zn, các oxit và các hidroxit của chúng:

IV- MUỐI CACBONAT - HIDROCACBONAT

1- Muối cacbonat

- Phản ứng nhiệt phân: Các muối cacbonat của kim loại nhóm IIA đều bị nhiệt phân tạo thành oxit kim loại và CO_2 :

- Tác dụng với dung dịch axit:

- Phản ứng hòa tan kết tủa khi sục khí CO_2 :

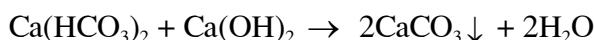

2- Muối hidrocacbonat

- Tác dụng với dung dịch axit:

- Tác dụng với dung dịch bazơ:

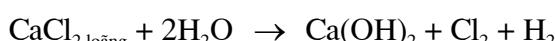

- Phản ứng nhiệt phân khi đun nóng trong dung dịch::

V- MUỐI CLORUA

- Phản ứng điện phân:

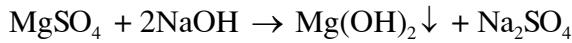
- Phản ứng nhận biết.

VI- MUỐI SUNFAT

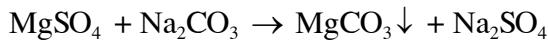
1- Tính tan: MgSO_4 tan, CaSO_4 không tan, BaSO_4 không tan.

Chuỗi phương trình hóa học

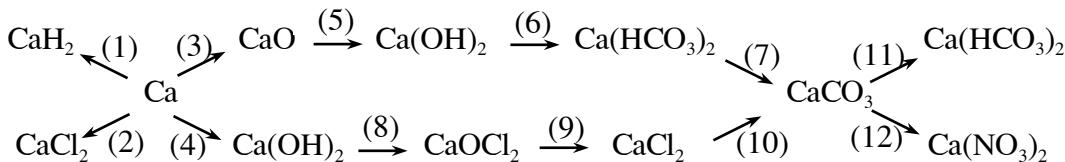
2- Tác dụng với dung dịch bazơ kiềm:

3- Tác dụng với dung dịch muối:

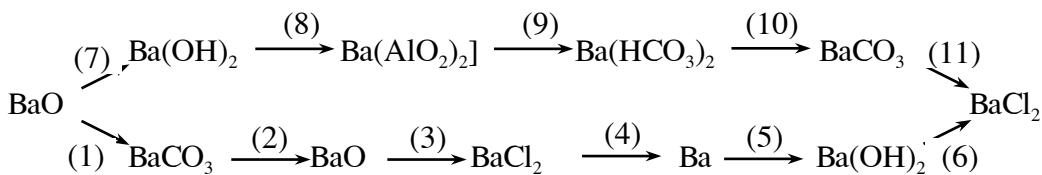
1. Sơ đồ 1

Đáp số:

- (1): $\text{Ca} + \text{H}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CaH}_2$
- (2): $\text{Ca} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CaCl}_2$
- (3): $2\text{Ca} + \text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{CaO}$
- (4): $\text{Ca} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2 + \text{H}_2$
- (5): $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2$
- (6): $\text{Ca(OH)}_2 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{Ca(HCO}_3)_2 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{CaCO}_3 \downarrow + \text{Na}_2\text{CO}_3 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{Ca(OH)}_2 \text{ (huyền phù)} + \text{Cl}_2 \rightarrow \text{CaOCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (9): $2\text{CaOCl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{CaCl}_2 + \text{O}_2$
- (10): $\text{CaCl}_2 + \text{Na}_2\text{CO}_3 \rightarrow \text{CaCO}_3 + 2\text{NaCl}$
- (11): $\text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(HCO}_3)_2$
- (12): $\text{CaCO}_3 + 2\text{HNO}_3 \rightarrow \text{Ca(NO}_3)_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

2. Sơ đồ 2

Đáp số:

- (1): $\text{BaO} + \text{CO}_2 \rightarrow \text{BaCO}_3$
- (2): $\text{BaCO}_3 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{BaO} + \text{CO}_2$
- (3): $\text{BaO} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{BaCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (4): $\text{BaCl}_2 \xrightarrow{\text{đpnc}} \text{Ba} + \text{Cl}_2$
- (5): $\text{Ba} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ba(OH)}_2 + \text{H}_2$

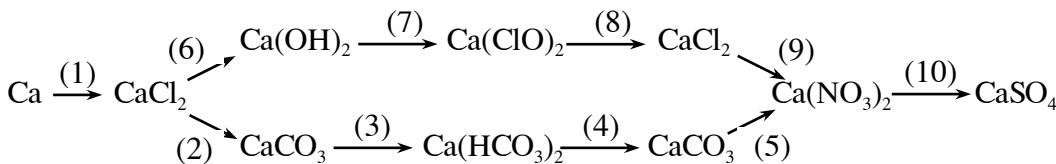
Tùy biến phương trình hóa học

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

- (6): $\text{Ba}(\text{OH})_2 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{BaCl}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{BaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ba}(\text{OH})_2$
- (8): $2\text{Al} + \text{Ba}(\text{OH})_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ba}(\text{AlO}_2)_2 + 3\text{H}_2$
- (9): $\text{Ba}(\text{AlO}_2)_2 + 2\text{CO}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{Al}(\text{OH})_3 + \text{Ba}(\text{HCO}_3)_2$
- (10): $\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{BaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (11): $\text{BaCO}_3 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{BaCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

3. Sơ đồ 3

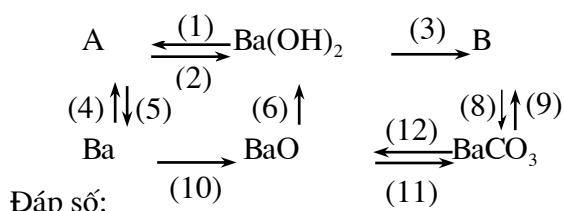

Đáp số:

- (1): $\text{Ca} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CaCl}_2$
- (2): $\text{CaCl}_2 + \text{Na}_2\text{CO}_3 \rightarrow \text{CaCO}_3 + 2\text{NaCl}$
- (3): $\text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$
- (4): $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (5): $\text{CaCO}_3 + 2\text{HNO}_3 \rightarrow \text{Ca}(\text{NO}_3)_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (6): $\text{CaCl}_2 \text{ (loãng)} + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd, mn}} \text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{Cl}_2 + \text{H}_2$
- (7): $2\text{Ca}(\text{OH})_2 \text{ (loãng)} + 2\text{Cl}_2 \rightarrow \text{CaCl}_2 + \text{Ca}(\text{OCl})_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{Ca}(\text{OCl})_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CaCl}_2 + \text{O}_2$
- (9): $\text{CaCl}_2 + 2\text{AgNO}_3 \rightarrow \text{Ca}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{AgCl}$
- (10): $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2 + \text{Na}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CaSO}_4 + 2\text{NaNO}_3$

4. Sơ đồ 4

Chọn các muối A, B thích hợp của bari để hoàn thành sơ đồ phản ứng:

A là muối BaCl_2 , B là muối $\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2$

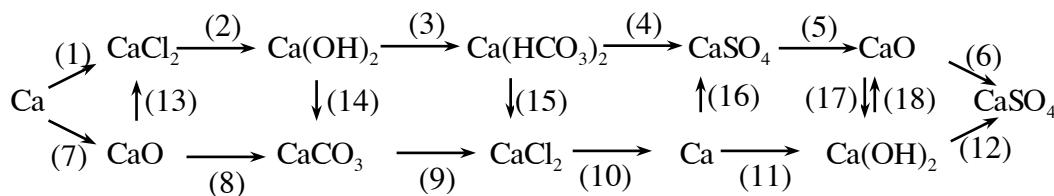
- (1): $\text{Ba}(\text{OH})_2 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{BaCl}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (2): $\text{BaCl}_2 \text{ (loãng)} + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd, mn}} \text{Ba}(\text{OH})_2 + \text{Cl}_2 + \text{H}_2$
- (3): $\text{Ba}(\text{OH})_2 + 2\text{CO}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Ba}(\text{HCO}_3)_2$

Chuỗi phương trình hóa học

- (4): $\text{Ba} + \text{Cl}_2 \rightarrow \text{BaCl}_2$
- (5): $\text{BaCl}_2 \xrightarrow{\text{đpnc}} \text{Ba} + \text{Cl}_2$
- (6): $\text{BaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ba}(\text{OH})_2$
- (7): $\text{Ba}(\text{OH})_2 \xrightarrow{t^0} \text{BaO} + \text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2 \xrightarrow{t^0} \text{BaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (9): $\text{BaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ba}(\text{HCO}_3)_2$
- (10): $2\text{Ba} + \text{O}_2 \xrightarrow{t^0} 2\text{BaO}$
- (11): $\text{BaO} + \text{CO}_2 \rightarrow \text{BaCO}_3$
- (12): $\text{BaCO}_3 \xrightarrow{t^0} \text{BaO} + \text{CO}_2$

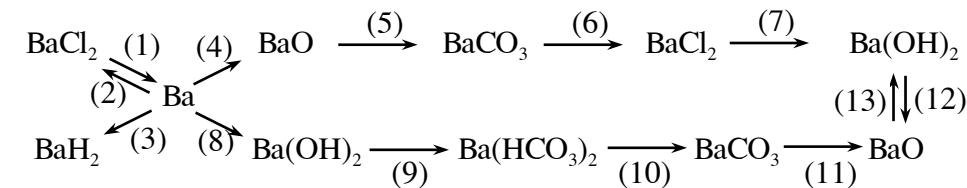
Tùy diễn phương trình hóa học

5. Sơ đồ 5

Đáp số:

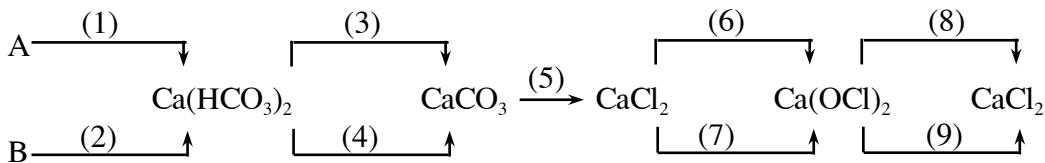
- (1): $\text{Ca} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{t^0} \text{CaCl}_2$
- (2): $\text{CaCl}_2 \text{ (loãng)} + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd, mn}} \text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{Cl}_2 + \text{H}_2$
- (3): $\text{Ca}(\text{OH})_2 + 2\text{CO}_2 \rightarrow \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$
- (4): $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 + \text{Na}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CaSO}_4 + \text{Na}_2\text{SO}_4$
- (5): $2\text{CaSO}_4 \xrightarrow{t^0} 2\text{CaO} + 2\text{SO}_2 + \text{O}_2$
- (6): $\text{CaO} + \text{SO}_3 \rightarrow \text{CaSO}_4$
- (7): $2\text{Ca} + \text{O}_2 \xrightarrow{t^0} 2\text{CaO}$
- (8): $\text{CaO} + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CaCO}_3$
- (9): $\text{CaCO}_3 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CaCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (10): $\text{CaCl}_2 \xrightarrow{\text{đpnc}} \text{Ca} + \text{Cl}_2$
- (11): $\text{Ca} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{H}_2$
- (12): $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{Na}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CaSO}_4 + 2\text{NaOH}$
- (13): $\text{CaO} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CaCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (14): $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$
- (15): $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CaCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (16): $\text{Ca} + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow \text{CaSO}_4 + \text{H}_2$
- (17): $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2$
- (18): $\text{Ca}(\text{OH})_2 \xrightarrow{t^0} \text{CaO} + \text{H}_2\text{O}$

Đáp số:

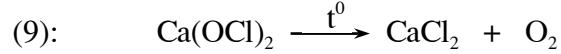
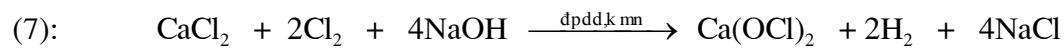
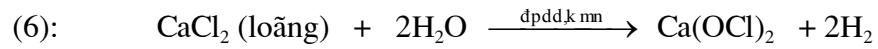
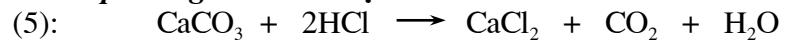
- (1): $\text{BaCl}_2 \xrightarrow{\text{đpnc}} \text{Ba} + \text{Cl}_2$
- (2): $\text{Ba} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{t^0} \text{BaCl}_2$
- (3): $\text{Ba} + \text{H}_2 \xrightarrow{t^0} \text{BaH}_2$
- (4): $2\text{Ba} + \text{O}_2 \xrightarrow{t^0} 2\text{BaO}$
- (5): $\text{BaO} + \text{CO}_2 \longrightarrow \text{BaCO}_3$
- (6): $\text{BaCO}_3 + 2\text{HCl} \longrightarrow \text{BaCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{BaCl}_2(\text{loãng}) + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd, mn}} \text{Ba(OH)}_2 + \text{Cl}_2 + \text{H}_2$
- (8): $\text{Ba} + 2\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Ba(OH)}_2 + \text{H}_2$
- (9): $\text{Ba(OH)}_2 + 2\text{CO}_2 \longrightarrow \text{Ba(HCO}_3)_2$
- (10): $\text{Ba(HCO}_3)_2 \xrightarrow{\text{đun nóng}} \text{BaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (11): $\text{BaCO}_3 \xrightarrow{t^0} \text{BaO} + \text{CO}_2$
- (12): $\text{Ba(OH)}_2 \xrightarrow{t^0} \text{BaO} + \text{H}_2\text{O}$
- (13): $\text{BaO} + 2\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Ba(OH)}_2$

7. Sơ đồ 7

Đáp số: A là Ca(OH)_2 ; B là CaCO_3 .

- (1): $\text{Ca(OH)}_2 + 2\text{CO}_2 \longrightarrow \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$
- (2): $\text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$
- (3): $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 \xrightarrow{\text{đun nóng}} \text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (4): $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 + 2\text{NaOH} \longrightarrow \text{CaCO}_3 \downarrow + \text{Na}_2\text{CO}_3 + 2\text{H}_2\text{O}$

Chuỗi phương trình hóa học***Tùy diễn phương trình hóa học***

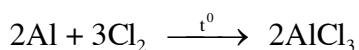
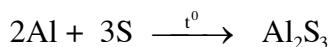
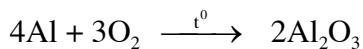
NHÔM VÀ HỢP CHẤT

PHÒN A. TƠM TƠT LỘ THUYẾT

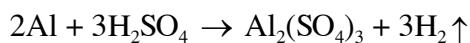
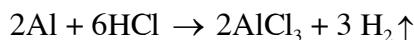
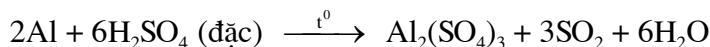
I. NHÂM

1. Tác dụng với phi kim

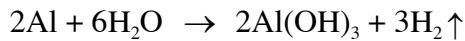
Khi đốt nóng, nhôm tác dụng với nhiều phi kim nh- oxi, l- u huỳnh, halogen.

2. Tác dụng với axit

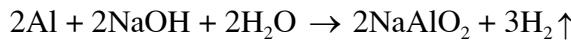
a. Dung dịch axit HCl và H_2SO_4 loãng giải phóng hidro:b. Dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng:Chú ý: Al không tan trong dung dịch H_2SO_4 đặc nguội!c. Dung dịch HNO_3 :Nhôm tác dụng với dung dịch HNO_3 tạo thành $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$, n- óc và các sản phẩm ứng với số oxi hoá thấp hơn của nito: NH_4NO_3 ; N_2 ; N_2O ; NO ; NO_2 .Chú ý: Al không tan trong dung dịch HNO_3 đặc nguội!

3. Tác dụng với n- óc

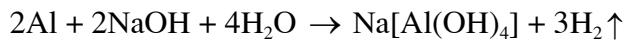
Phản ứng này chỉ xảy ra trên bề mặt của thanh Al do $\text{Al}(\text{OH})_3$ tạo thành không tan đã ngăn cản phản ứng.

Thực tế coi Al không tác dụng với n- óc!

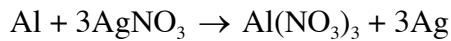
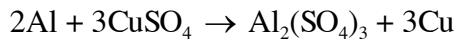
4. Tác dụng với dung dịch kiềm

hoặc:

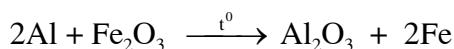
5. Tác dụng với dung dịch muối

6. Tác dụng với oxit kim loại (phản ứng nhiệt nhôm):

a. Khái niệm

Nhiệt nhôm là ph- ơng pháp điều chế kim loại bằng cách dùng Al kim để khử oxit kim loại thành kim loại ở nhiệt độ cao trong điều kiện không có không khí.

(*)

b. Phạm vi áp dụng

Phản ứng nhiệt nhôm chỉ sử dụng khi khử các oxit của kim loại trung bình và yếu nh- : oxit sắt, (FeO , Fe_2O_3 , Fe_3O_4) oxit đồng, oxit chì...

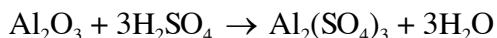
Không sử dụng ph- ơng pháp này để khử các oxit kim loại mạnh nh- : ZnO , MgO ...

II. NHÂM OXIT

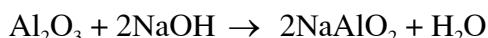
1. Tính chất vật lý: Là chất rắn màu trắng, không tan trong n- óc.

2. Tính chất hoá học: (Tính chất l- ống tính)

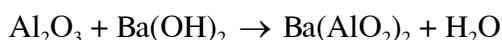
Tác dụng với dung dịch axit:

Tác dụng với dung dịch bazơ → muối aluminat:

hoặc:

3. Điều chế:

- Cho Al tác dụng với oxi.

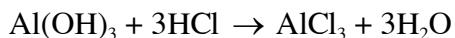

III. NHÂM HIDROXIT

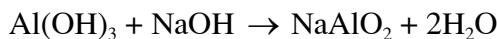
1. Tính chất vật lý: Là chất kết tủa keo màu trắng, không tan trong n- óc.

2. Tính chất hoá học: (Tính chất l- ống tính)

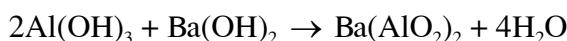
Tác dụng với dung dịch axit:

Tác dụng với dung dịch bazơ → muối aluminat:

hoặc:

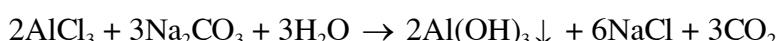
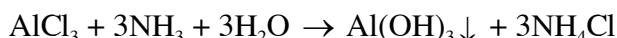

Chú ý: $\text{Al}(\text{OH})_3$ không tan đ- ợc trong các dung dịch bazơ yếu nh- NH_3 , Na_2CO_3 ...

3. Điều chế

a. Từ dung dịch muối Al^{3+} nh- AlCl_3 , $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$, $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$:

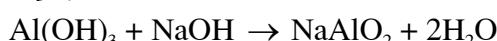
- Tác dụng với dung dịch bazơ yếu (dung dịch NH_3 , dung dịch Na_2CO_3 ...):

- Tác dụng với dung dịch bazơ mạnh (dung dịch NaOH , $\text{Ba}(\text{OH})_2$ ...):

$\text{Al}(\text{OH})_3$ tạo thành tan dần khi cho kiềm d- :

Tổng quát:

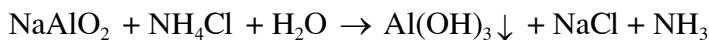
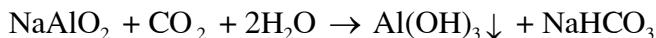

Chuỗi phương trình hóa học

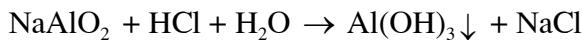
Tùy diễn phương trình hóa học

b. Từ dung dịch muối aluminat (NaAlO_2 , $\text{Ba}(\text{AlO}_2)_2$):

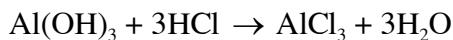
- Tác dụng với dung dịch axit yếu (khí CO_2 , dung dịch NH_4Cl , dung dịch AlCl_3 ...):

- Tác dụng với dung dịch axit mạnh (dung dịch HCl ...):

Al(OH)_3 tạo thành tan dần khi cho axit d-:

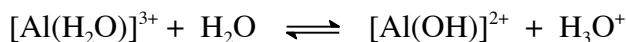

Tổng quát:

IV. MUỐI NHÂM

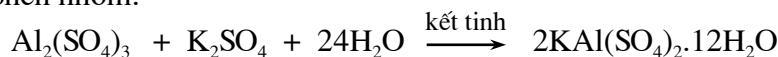
Hầu hết các muối nhôm đều tan trong n- óc và tạo ra dung dịch có môi tr- ờng axit yếu làm chuyển quý tím thành màu hồng:

Một số muối nhôm ít tan là: AlF_3 , AlPO_4 ...

Muối nhôm sunfat có khả năng tạo phèn. Công thức của phèn chua là $\text{K}_2\text{SO}_4 \cdot \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 24\text{H}_2\text{O}$.

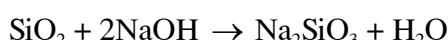
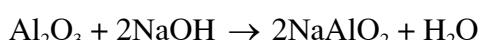
Điều chế phèn nhôm:

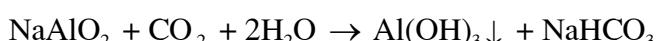
V. SẢN XUẤT NHÂM

Nguyên liệu để sản xuất nhôm là quặng boxit $\text{Al}_2\text{O}_3 \cdot n\text{H}_2\text{O}$. Quặng boxit thường lẫn các tạp chất là Fe_2O_3 và SiO_2 . Ng- ời ta làm sạch nguyên liệu theo trình tự sau:

Quặng boxit đ- ợc nghiền nhỏ rồi đ- ợc nấu trong dung dịch xút đặc ở khoảng 180°C . Loại bỏ đ- ợc tạp chất không tan là Fe_2O_3 , đ- ợc dung dịch hỗn hợp hai muối là natri aluminat và natri silicat:

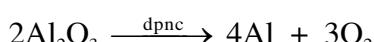

Sục CO_2 vào dung dịch, Al(OH)_3 tách ra:

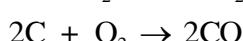
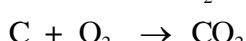

Lọc và nung kết tủa Al(OH)_3 ở nhiệt độ cao ($> 900^\circ\text{C}$) ta đ- ợc Al_2O_3 khan.

Điện phân nóng chảy Al_2O_3 với criolit ($3\text{NaF} \cdot \text{AlF}_3$ hay Na_3AlF_6) trong bình điện phân với hai điện cực bằng than chì, thu đ- ợc nhôm:

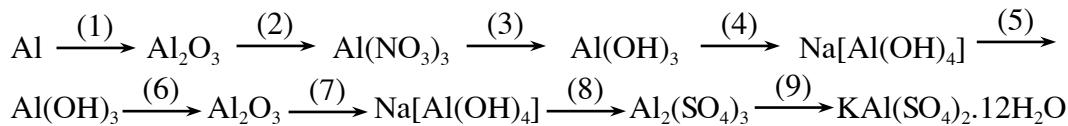

Các phản ứng phụ xảy ra trên điện cực: khí oxi ở nhiệt độ cao đã đốt cháy đ- ơng cực là cacbon, sinh ra hỗn hợp khí là CO và CO_2 theo các ph- ơng trình:

Sự khử ion Al^{3+} trong Al_2O_3 là rất khó khăn, không thể khử đ- ợc bằng những chất khử thông th- ờng nh- C, CO , H_2 ...

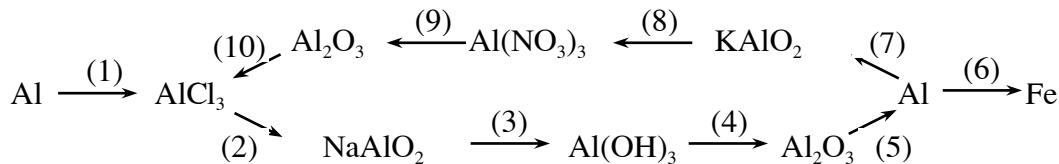
1. Sơ đồ 1

Đáp số:

- (1): $4\text{Al} + 3\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Al}_2\text{O}_3$
- (2): $\text{Al}_2\text{O}_3 + 6\text{HNO}_3 \longrightarrow 2\text{Al}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (3): $\text{Al}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{NH}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3 \downarrow + 3\text{NH}_4\text{NO}_3$
- (4): $\text{Al}(\text{OH})_3 + \text{NaOH} \longrightarrow \text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4]$
- (5): $\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + \text{CO}_2 \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3 \downarrow + \text{KHCO}_3$
- (6): $2\text{Al}(\text{OH})_3 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Al}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{Al}_2\text{O}_3 + 2\text{NaOH} + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4]$
- (8): $2\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 4\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{K}_2\text{SO}_4 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (9): $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{K}_2\text{SO}_4 + 24\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{kết tinh}} 2\text{KAl}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$

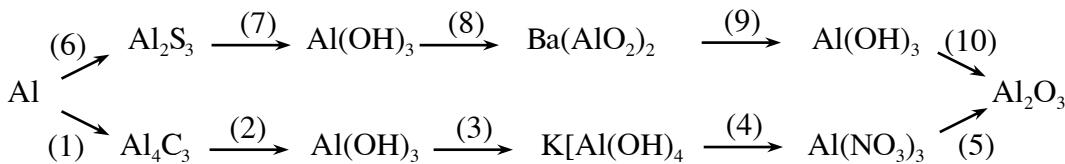
2. Sơ đồ 2

Đáp số:

- (1): $2\text{Al} + 3\text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{AlCl}_3$
- (2): $\text{AlCl}_3 + 4\text{NaOH} \longrightarrow \text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 3\text{NaCl}$
- (3): $\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + \text{HCl} \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3 \downarrow + \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$
- (4): $2\text{Al}(\text{OH})_3 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Al}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (5): $2\text{Al}_2\text{O}_3 \xrightarrow{\text{đpnc}} 4\text{Al} + 3\text{O}_2$
- (6): $\text{Al} + \text{Fe}_2\text{O}_3 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Al}_2\text{O}_3 + 2\text{Fe}$
- (7): $2\text{Al} + 2\text{NaOH} + 6\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 3\text{H}_2\uparrow$
- (8): $\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 4\text{HNO}_3 \longrightarrow \text{Al}(\text{NO}_3)_3 + \text{KNO}_3 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (9): $2\text{Al}(\text{NO}_3)_3 \xrightarrow{200^\circ\text{C}} \text{Al}_2\text{O}_3 + 6\text{NO}_2 + \frac{3}{2}\text{O}_2$
- (10): $\text{Al}_2\text{O}_3 + 6\text{HCl} \longrightarrow 2\text{AlCl}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

3. Sơ đồ 3

Đáp số:

- (1): $4\text{Al} + 3\text{C} (\text{grafit}) \xrightarrow{1500^\circ\text{C}} \text{Al}_4\text{C}_3$
- (2): $\text{Al}_4\text{C}_3 + 12\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 4\text{Al(OH)}_3 \downarrow + 3\text{CH}_4 \uparrow$
- (3): $\text{Al(OH)}_3 + \text{KOH} \longrightarrow \text{K[Al(OH)}_4]$
- (4): $\text{K[Al(OH)}_4] + 4\text{HNO}_3 \longrightarrow \text{Al(NO}_3)_3 + \text{KNO}_3 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (5): $2\text{Al(NO}_3)_3 \xrightarrow{200^\circ\text{C}} \text{Al}_2\text{O}_3 + 6\text{NO}_2 + \frac{3}{2}\text{O}_2$
- (6): $2\text{Al} + 3\text{S} \xrightarrow{200^\circ\text{C}} \text{Al}_2\text{S}_3$
- (7): $\text{Al}_2\text{S}_3 + 6\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Al(OH)}_3 \downarrow + 3\text{H}_2\text{S} \uparrow$
- (8): $2\text{Al(OH)}_3 + \text{Ba(OH)}_2 \longrightarrow \text{Ba(AlO}_2)_2 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (9): $\text{Ba(AlO}_2)_2 + 2\text{CO}_2 + 4\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Al(OH)}_3 \downarrow + \text{Ba(HCO}_3)_2$
- (10): $2\text{Al(OH)}_3 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Al}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

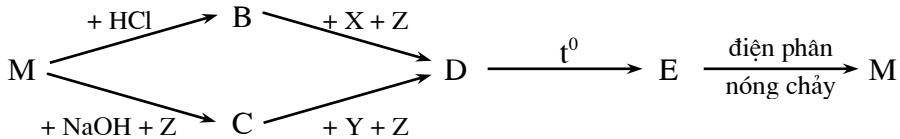
4. Sơ đồ 4

Đáp số:

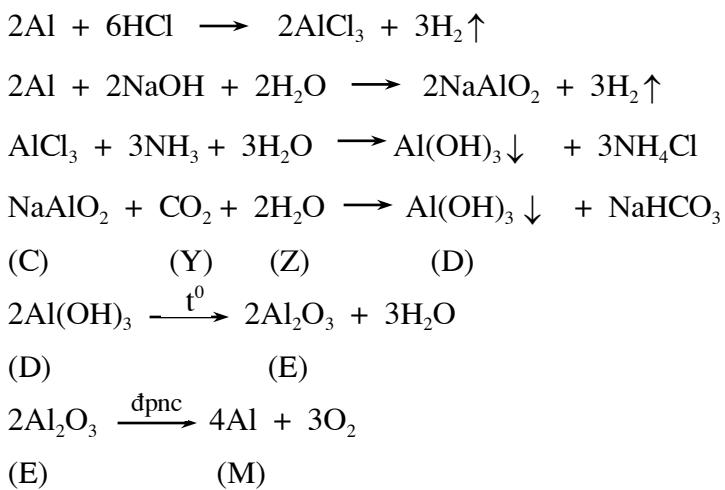
- (1): $2\text{Al} + 2\text{NaOH} + 6\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Na[Al(OH)}_4] + 3\text{H}_2 \uparrow$
- (2): $\text{Al}_2\text{O}_3 + 2\text{NaOH} + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Na[Al(OH)}_4]$
- (3): $\text{AlCl}_3 + 4\text{NaOH} \longrightarrow \text{Na[Al(OH)}_4] + 3\text{NaCl}$
- (4): $\text{Na[Al(OH)}_4] + \text{CO}_2 \longrightarrow \text{Al(OH)}_3 \downarrow + \text{NaHCO}_3$
- (5): $\text{Na[Al(OH)}_4] + \text{NH}_4\text{Cl} \longrightarrow \text{Al(OH)}_3 \downarrow + \text{NaCl} + \text{NH}_3$
- (6): $\text{Na[Al(OH)}_4] + \text{HCl} (\text{vừa đủ}) \longrightarrow \text{Al(OH)}_3 \downarrow + \text{NaCl}$
- (7): $\text{Al(OH)}_3 + \text{KOH} \longrightarrow \text{K[Al(OH)}_4]$
- (8): $2\text{Al(OH)}_3 + \text{Ba(OH)}_2 \longrightarrow \text{Ba(AlO}_2)_2 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (9): $2\text{Al(OH)}_3 + 3\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + 6\text{H}_2\text{O}$

Cho M là một kim loại. Viết các phản ứng theo dãy biến hóa sau:

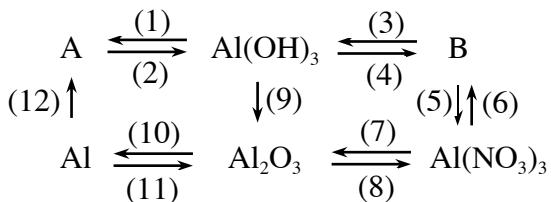
(Trích đề thi tuyển sinh ĐH - CĐ khối A năm 2003)

Đáp số: Các phản ứng theo dãy biến hóa:

6. Sơ đồ 6

Chọn các muối A, B thích hợp của nhôm để hoàn thành sơ đồ phản ứng:

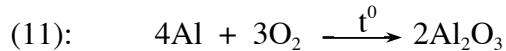
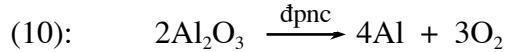
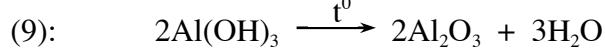
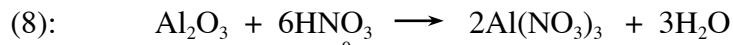
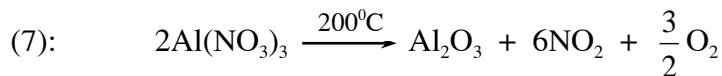

Đáp số: A là muối nhôm clorua; B là muối natri aluminat.

- (1): $Al(OH)_3 + 3HCl \longrightarrow AlCl_3 + 3H_2O$
- (2): $AlCl_3 + 3NH_3 + 3H_2O \longrightarrow Al(OH)_3 \downarrow + 3NH_4Cl$
- (3): $Na[Al(OH)_4] + CO_2 \longrightarrow Al(OH)_3 \downarrow + NaHCO_3$
- (4): $Al(OH)_3 + NaOH \longrightarrow Na[Al(OH)_4]$
- (5): $Na[Al(OH)_4] + 4HNO_3 \longrightarrow Al(NO_3)_3 + NaNO_3 + 4H_2O$
- (6): $Al(NO_3)_3 + 4NaOH \longrightarrow Na[Al(OH)_4] + 3NaNO_3$

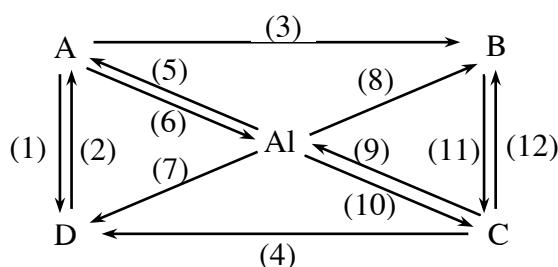
Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

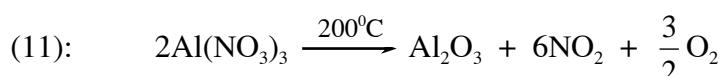
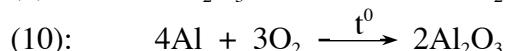
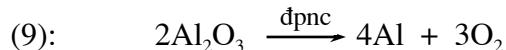
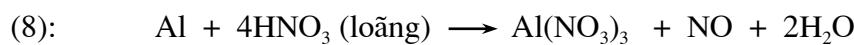
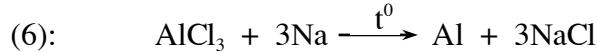
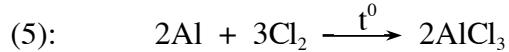
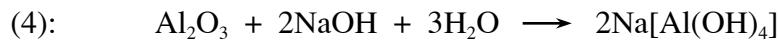
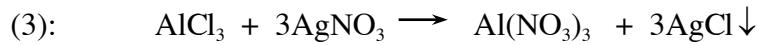
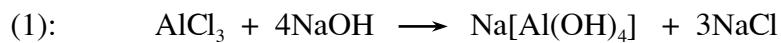

7. Sơ đồ 7

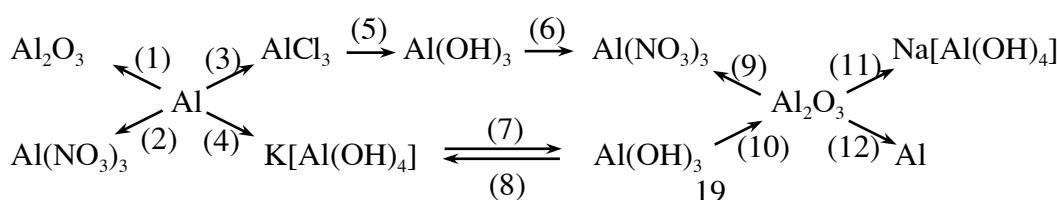
Hãy chọn các chất A, B, C, D thích hợp từ các chất Al_2O_3 , AlCl_3 , $\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4]$, $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ để hoàn thành sơ đồ biến hóa sau:

Đáp số: A là AlCl_3 ; B là $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$; C là Al_2O_3 ; D là $\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4]$.

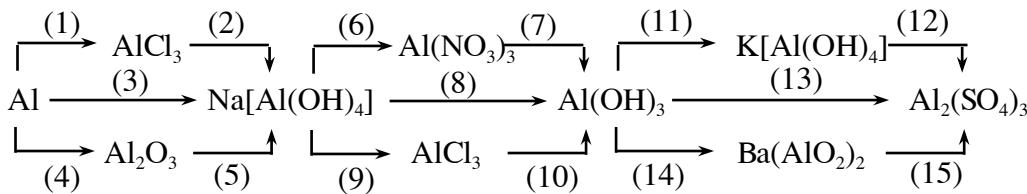
8. Sơ đồ 8

Đáp số:

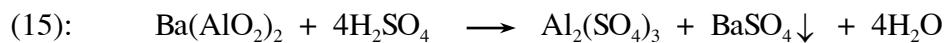
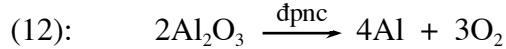
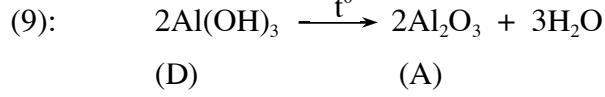
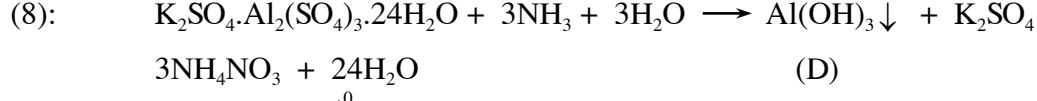
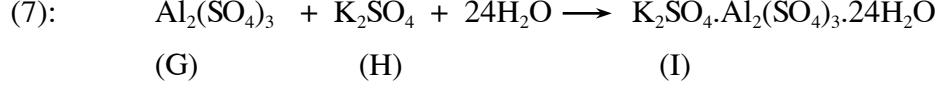
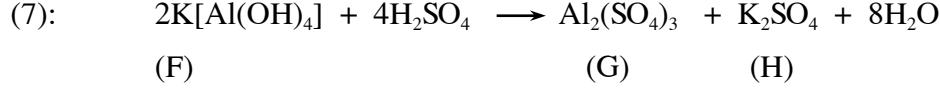
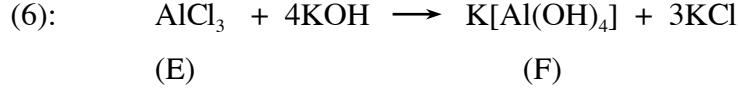
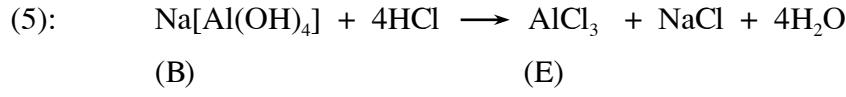
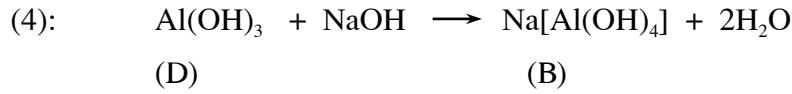
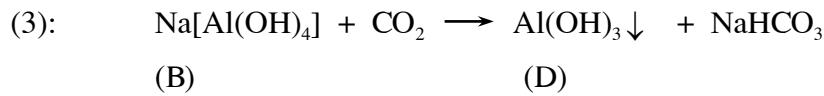
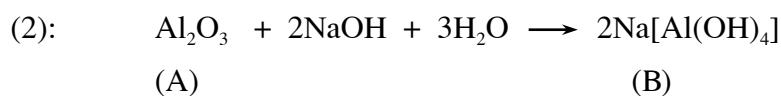
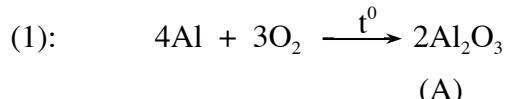
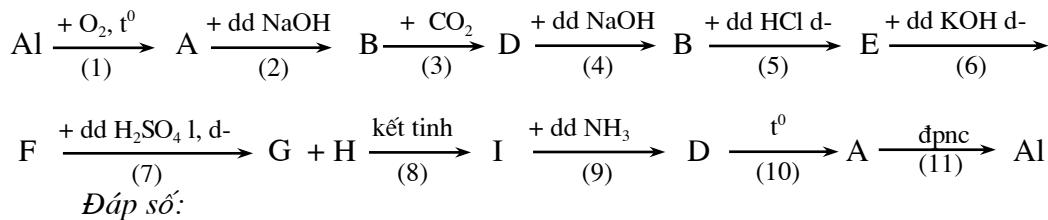
- (1): $4\text{Al} + 3\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Al}_2\text{O}_3$
- (2): $\text{Al} + 4\text{HNO}_3 \text{ (loãng)} \longrightarrow \text{Al}(\text{NO}_3)_3 + \text{NO} + 2\text{H}_2\text{O}$
- (3): $2\text{Al} + 3\text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{AlCl}_3$
- (4): $2\text{Al} + 2\text{KOH} + 6\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 3\text{H}_2\uparrow$
- (5): $\text{AlCl}_3 + 3\text{NH}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3\downarrow + 3\text{NH}_4\text{Cl}$
- (6): $\text{Al}(\text{OH})_3 + 3\text{HNO}_3 \longrightarrow \text{Al}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + \text{HCl} \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3\downarrow + \text{KCl} + \text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{Al}(\text{OH})_3 + \text{KOH} \longrightarrow \text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + \text{H}_2\text{O}$
- (9): $\text{Al}_2\text{O}_3 + 6\text{HNO}_3 \longrightarrow 2\text{Al}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (10): $2\text{Al}(\text{OH})_3 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Al}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (11): $\text{Al}_2\text{O}_3 + 2\text{NaOH} + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4]$
- (12): $2\text{Al}_2\text{O}_3 \xrightarrow{\text{đpnc}} 4\text{Al} + 3\text{O}_2$

9. Sơ đồ 9

Đáp số:

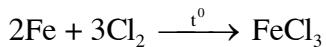
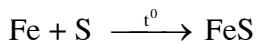
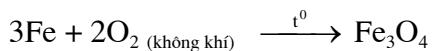
- (1): $2\text{Al} + 3\text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{AlCl}_3$
- (2): $\text{AlCl}_3 + 4\text{NaOH} \longrightarrow \text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 3\text{NaCl}$
- (3): $2\text{Al} + 2\text{NaOH} + 6\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 3\text{H}_2\uparrow$
- (4): $4\text{Al} + 3\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Al}_2\text{O}_3$
- (5): $\text{Al}_2\text{O}_3 + 2\text{NaOH} + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4]$
- (6): $\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 4\text{HNO}_3 \longrightarrow \text{Al}(\text{NO}_3)_3 + \text{NaNO}_3 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{Al}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{NH}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3\downarrow + 3\text{NH}_4\text{NO}_3$
- (8): $\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + \text{CO}_2 \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3\downarrow + \text{NaHCO}_3$
- (9): $\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 4\text{HCl} \longrightarrow \text{AlCl}_3 + \text{NaCl} + 4\text{H}_2\text{O}$
- (10): $\text{AlCl}_3 + 3\text{NH}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Al}(\text{OH})_3\downarrow + 3\text{NH}_4\text{Cl}$
- (11): $\text{Al}(\text{OH})_3 + \text{KOH} \longrightarrow \text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 2\text{H}_2\text{O}$
- (12): $2\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 4\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{Na}_2\text{SO}_4 + 8\text{H}_2\text{O}$
- (13): $2\text{Al}(\text{OH})_3 + 3\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + 6\text{H}_2\text{O}$
- (14): $2\text{Al}(\text{OH})_3 + \text{Ba}(\text{OH})_2 \longrightarrow \text{Ba}(\text{AlO}_2)_2 + 4\text{H}_2\text{O}$

Chuỗi phương trình hóa học**Tùy diễn phương trình hóa học****10. Sơ đồ 10**

PHÒN A. TỘI MỘT LỘ THUYẾT

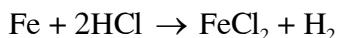
I. SỢI T

1. Tác dụng với phi kim:

2. Tác dụng với axit

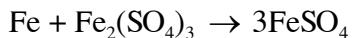
- Tác dụng với dung dịch axit HCl và H₂SO₄ loãng → Muối sắt(II) + H₂:

- Dung dịch H₂SO₄ đặc, nóng:

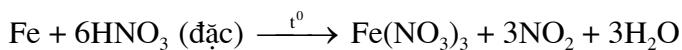

Nếu Fe d- :

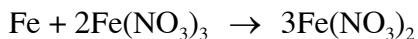

Chú ý: Fe không tan trong dung dịch H₂SO₄ đặc nguội!

- Dung dịch HNO₃: Fe tác dụng với dung dịch HNO₃ tạo thành Fe(NO₃)₃, n- óc và các sản phẩm ứng với số oxi hoá thấp hơn của nitơ (NH₄NO₃; N₂; N₂O; NO; NO₂). Ví dụ:

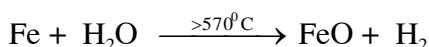
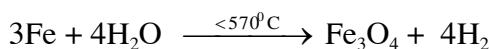

Nếu Fe d- :

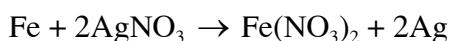
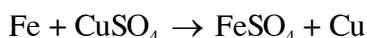

Chú ý: Fe không tan trong dung dịch HNO₃ đặc nguội!

3. Tác dụng với hơi n- óc

4. Tác dụng với dung dịch muối

II. HỘP CHỘT SỢI T(II):

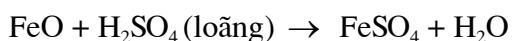
Hợp chất Fe(II) khi tác dụng với chất oxi hoá sẽ bị oxi hoá thành hợp chất Fe(III).

1. Sắt(II) oxit: FeO

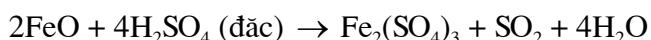
a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu đen, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất của oxit bazơ:

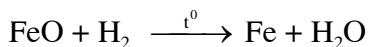
- Tính khử: thể hiện khi tác dụng với chất oxi hoá mạnh nh- dung dịch HNO₃, dung dịch H₂SO₄ đặc...

Chuỗi phương trình hóa học

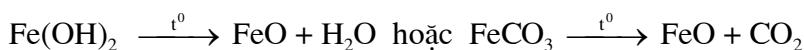
Tùy biến phương trình hóa học

- Tính oxi hoá: thể hiện khi nung nóng với các chất khử nh- C, CO, H₂, Al:

c. Điều chế:

- Nhiệt phân các hợp chất không bền của Fe(II) trong điều kiện không có không khí:

2. Sắt(II) hidroxit: Fe(OH)₂

a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu lục nhạt, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất bazơ: $\text{Fe(OH)}_2 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{FeCl}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$

- Tính khử: ở nhiệt độ th- ờng Fe(OH)₂ bị oxi hoá nhanh chóng trong không khí ẩm thành Fe(OH)₃ màu nâu đỏ:

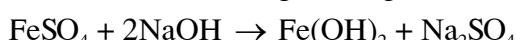
c. Điều chế:

Cho dung dịch muối Fe(II) tác dụng với dung dịch kiềm.

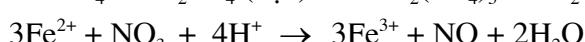
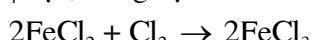
3. Muối sắt(II):

a. Muối tan: FeCl₂, FeSO₄, Fe(NO₃)₂:

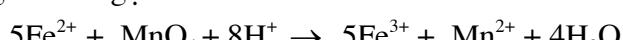
- Tính chất của muối: (các phản ứng trao đổi):

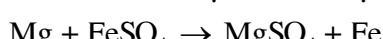
- Tính khử mạnh: thể hiện khi tác dụng với chất oxi hoá mạnh nh- khí Cl₂, dung dịch HNO₃, dung dịch H₂SO₄ đặc, dung dịch KMnO₄ trong môi tr- ờng H₂SO₄ loãng...

Dạng ion thu gọn:

- Tính oxi hoá: thể hiện khi tác dụng với các kim loại mạnh hơn:

b. Muối không tan

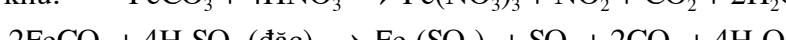
- Muối FeCO₃:

Phản ứng nhiệt phân: $\text{FeCO}_3 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{FeO} + \text{CO}_2$

Nếu nung trong không khí: $4\text{FeO} + \text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Fe}_2\text{O}_3$

Phản ứng trao đổi: $\text{FeCO}_3 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{FeCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

Tính khử: $\text{FeCO}_3 + 4\text{HNO}_3 \rightarrow \text{Fe}(\text{NO}_3)_3 + \text{NO}_2 + \text{CO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$

- Muối FeS:

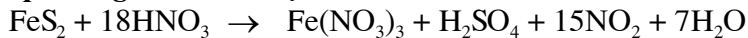
Phản ứng trao đổi: $\text{FeS} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{FeCl}_2 + \text{H}_2\text{S}$

Tính khử: $\text{FeS} + 6\text{HNO}_3 \rightarrow \text{Fe}(\text{NO}_3)_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 + 3\text{NO} + 2\text{H}_2\text{O}$

c. Muối FeS₂:

- Tính khử: $4\text{FeS}_2 + 11\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 8\text{SO}_2$

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

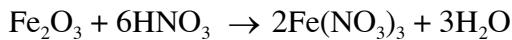
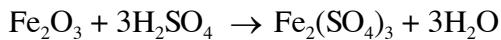
III. H₂P CH₂T S₂T(III)

1. Sắt(III) oxit: Fe₂O₃

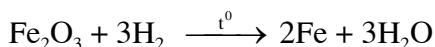
a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu nâu đỏ, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất của oxit bazơ:

- Tính oxi hoá: thể hiện khi tác dụng với các chất khử thông thường nh- C, CO, H₂, Al:

c. Điều chế:

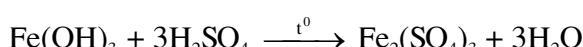
- Nhiệt phân Fe(OH)₃: $2\text{Fe}(\text{OH})_3 \xrightarrow{t^0} \text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

2. Sắt(III) hidroxit: Fe(OH)₃

a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất kết tủa màu nâu đỏ, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

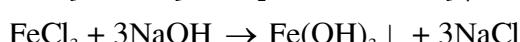
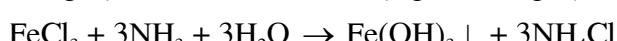
- Tính chất bazơ:

- Phản ứng nhiệt phân: $2\text{Fe}(\text{OH})_3 \xrightarrow{t^0} \text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

c. Điều chế:

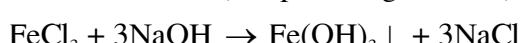
- Cho dung dịch muối Fe(III) tác dụng với dung dịch NH₃ hoặc các dung dịch bazơ kiềm:

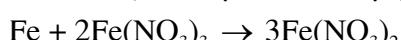
3. Muối sắt(III):

a. Muối tan: FeCl₃, Fe₂(SO₄)₃, Fe(NO₃)₃:

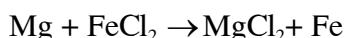
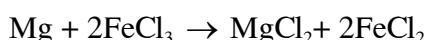
- Tính chất của muối: (các phản ứng trao đổi):

- Tính oxi hoá (Thể hiện khi tác dụng với chất khử nh- Cu, Fe...):

- Khi tác dụng với các kim loại mạnh hơn:

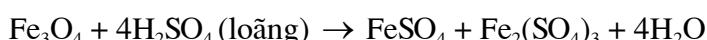
b. Muối không tan: FePO₄...

IV. OXIT S₂T T₂: Fe₃O₄ (FeO.Fe₂O₃)

1. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu nâu, không tan trong n- óc.

2. Tính chất hoá học:

- Tính bazơ: $\text{Fe}_3\text{O}_4 + 8\text{HCl} \rightarrow \text{FeCl}_2 + 2\text{FeCl}_3 + 4\text{H}_2\text{O}$

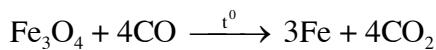
- Tính khử: $2\text{Fe}_3\text{O}_4 + 10\text{H}_2\text{SO}_4 (\text{đặc}) \rightarrow 3\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{SO}_2 + 10\text{H}_2\text{O}$

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

- Tính oxi hoá (tác dụng với các chất khử thông thường nh- C, CO, H₂, Al):

V. SƠN XUẤT GANG

1. Nguyên liệu

- Quặng hematit, chứa Fe₂O₃
- Quặng xiđerit, chứa FeCO₃
- Quặng manhetit, chứa Fe₃O₄
- Quặng prit, chứa FeS₂

2. Nguyên tắc sản xuất gang

Khử oxit sắt bằng CO ở nhiệt độ cao (ph- ơng pháp nhiệt luyện)

Trong lò cao, sắt có số oxi hoá cao bị khử dần dần đến sắt có số oxi hoá thấp theo sơ đồ:

3. Những phản ứng hóa học xảy ra trong quá trình sản xuất gang

- Phản ứng tạo chất khử CO:

- CO khử sắt trong oxit:

Phân trên thân lò có nhiệt độ khoảng 400°C: 3Fe₂O₃ + CO → 2Fe₃O₄ + CO₂

Phân giữa thân lò có nhiệt độ khoảng 500 - 600°C: Fe₃O₄ + CO → 3FeO + CO₂

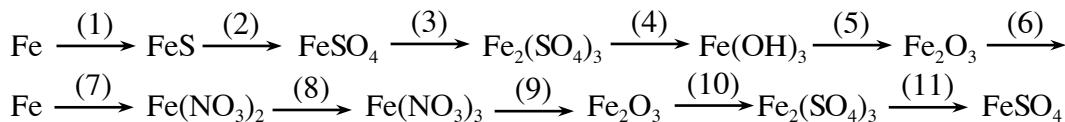
Phân dưới thân lò có nhiệt độ khoảng 700 - 800°C: FeO + CO → Fe + CO₂

Chuỗi phương trình hóa học

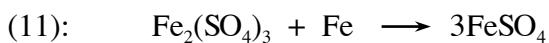
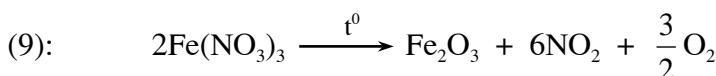
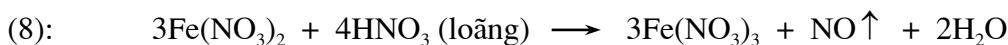
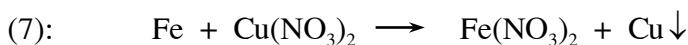
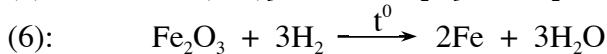
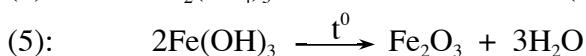
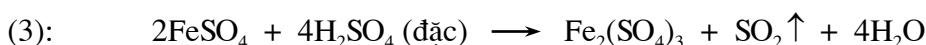
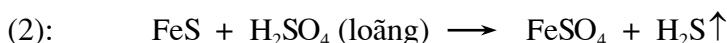
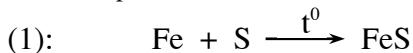
PHÒN B. CHUỘI CỎ PHÒN CỎNG CỎA SỎT

Tùy diễn phương trình hóa học

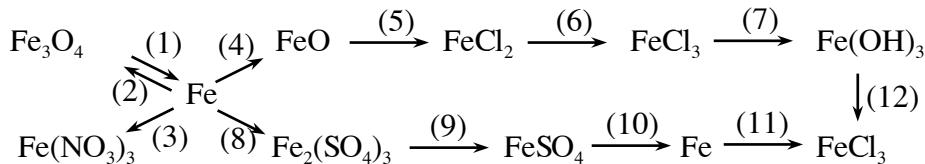
1. Số đố 1

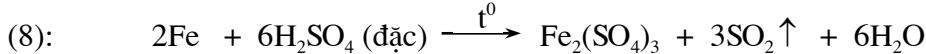
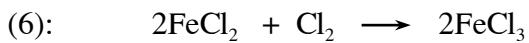
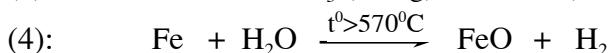
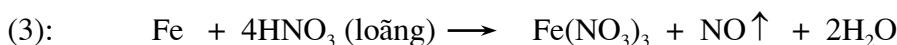
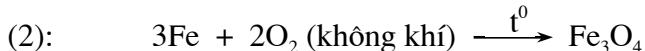
Đáp số:

2. Số đố 2

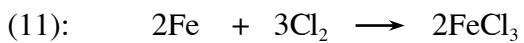
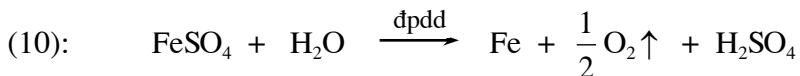
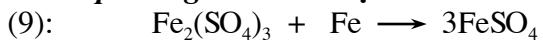

Đáp số:

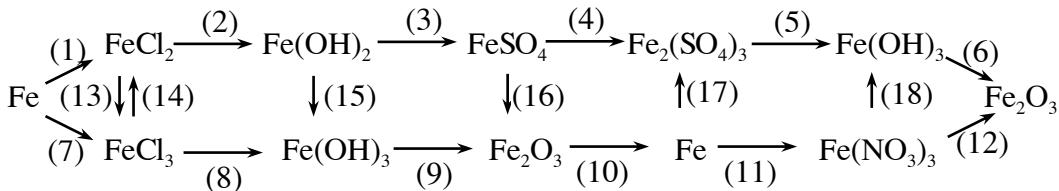

Chuỗi phương trình hóa học

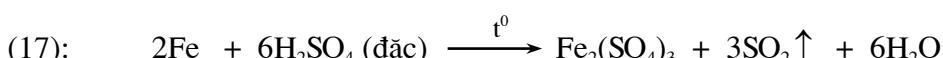
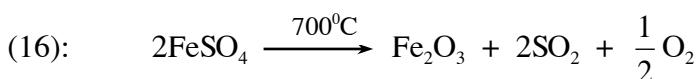
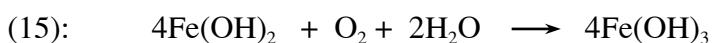
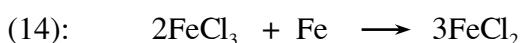
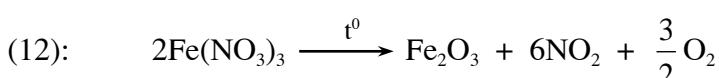
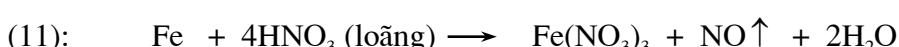
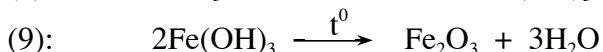
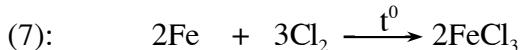
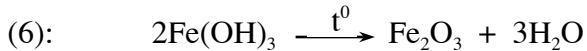
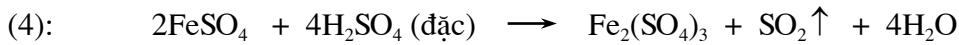
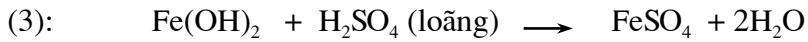
Tùy diễn phương trình hóa học

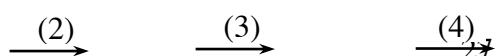
3. Sơ đồ 3

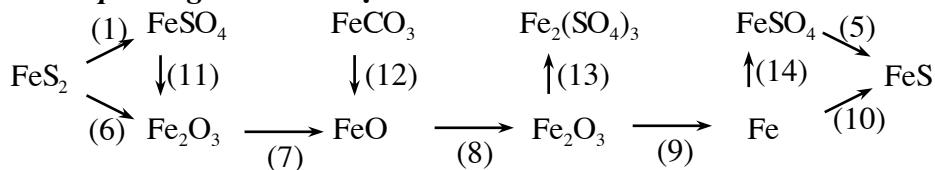
Đáp số:

4. Sơ đồ 4

Chuỗi phương trình hóa học

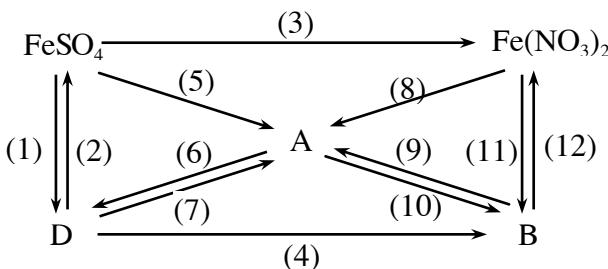
Tùy diễn phương trình hóa học

Đáp số:

- (1): $\text{FeS}_2 + \text{H}_2\text{SO}_4$ (loãng) $\rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{H}_2\text{S} + \text{S}$
- (2): $\text{FeSO}_4 + 2\text{NaHCO}_3 \rightarrow \text{FeCO}_3\downarrow + \text{CO}_2\uparrow + \text{Na}_2\text{SO}_4$
- (3): $2\text{FeCO}_3 + 4\text{H}_2\text{SO}_4$ (đặc) $\xrightarrow{\text{t}^0} \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{SO}_2\uparrow + 2\text{CO}_2\uparrow + 4\text{H}_2\text{O}$
- (4): $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{Fe} \rightarrow 3\text{FeSO}_4$
- (5): $\text{FeSO}_4 + (\text{NH}_4)_2\text{S} \rightarrow \text{FeS}\downarrow + (\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$
- (6): $4\text{FeS}_2 + 11\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 8\text{SO}_2$
- (7): $\text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{CO} \xrightarrow{500-600^\circ\text{C}} 2\text{FeO} + \text{CO}_2$
- (8): $2\text{FeO} + \frac{1}{2}\text{O}_2 \xrightarrow{\text{nung}} \text{Fe}_2\text{O}_3$
- (9): $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{CO} \xrightarrow{700-800^\circ\text{C}} 2\text{Fe} + 3\text{CO}_2$
- (10): $\text{Fe} + \text{S} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{FeS}$
- (11): $2\text{FeSO}_4 \xrightarrow{700^\circ\text{C}} \text{Fe}_2\text{O}_3 + 2\text{SO}_2 + \frac{1}{2}\text{O}_2$
- (12): $\text{FeCO}_3 \xrightarrow[\text{chân không}]{\text{t}^0} 2\text{FeO} + \text{CO}_2$
- (13): $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (14): $\text{Fe} + \text{H}_2\text{SO}_4$ (loãng) $\rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{H}_2\uparrow$

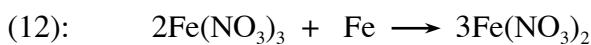
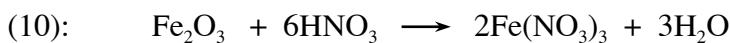
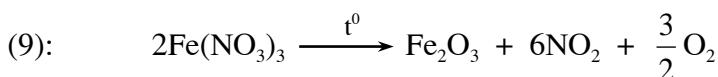
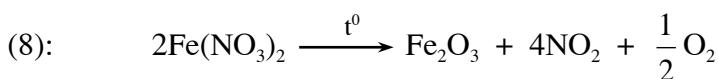
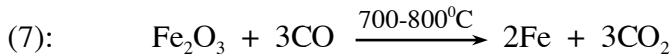
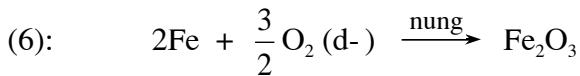
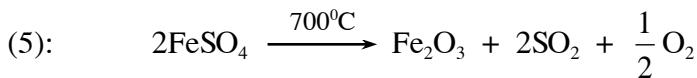
5. Sơ đồ 5

Hãy chọn các chất A, B, D thích hợp từ các chất Fe, Fe_2O_3 , $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ để hoàn thành sơ đồ biến hóa sau:

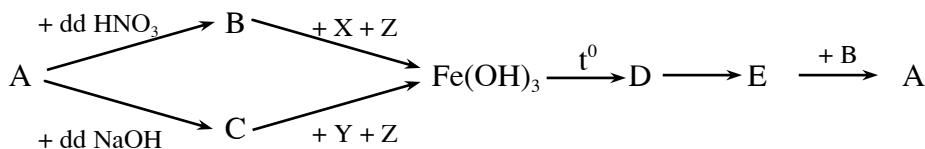
Đáp số: A là Fe_2O_3 ; B là $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$; D là Fe.

- (1): $\text{FeSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd}} \text{Fe} + \frac{1}{2}\text{O}_2\uparrow + \text{H}_2\text{SO}_4$
- (2): $\text{Fe} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{Cu}\downarrow$
- (3): $\text{FeSO}_4 + \text{Ba}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{Fe}(\text{NO}_3)_2 + \text{BaSO}_4\downarrow$
- (4): $\text{Fe} + 4\text{HNO}_3$ (loãng) $\rightarrow \text{Fe}(\text{NO}_3)_3 + \text{NO}\uparrow + 2\text{H}_2\text{O}$

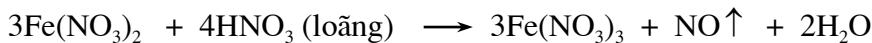

6. Sơ đồ 6

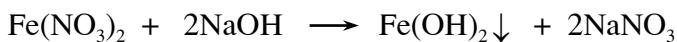
Cho A là một muối nitrat. Viết các ph- ơng trinhg phản ứng theo dãy biến hóa sau:

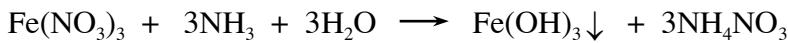
Đáp số: A là $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$.

(A) (B)

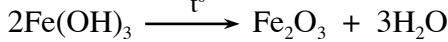
(A) (C)

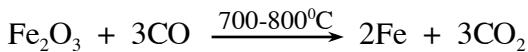
(B) (X) (Z)

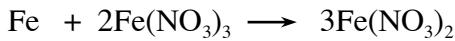
(C) (Y) (Z)

(D)

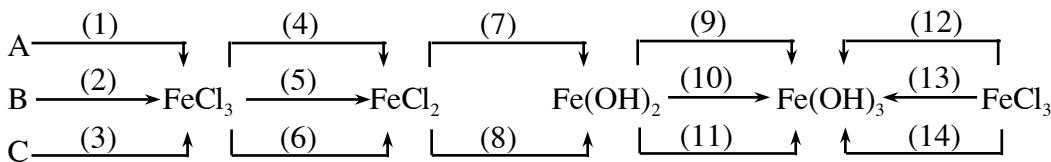

(D) (E)

(E) (B) (A)

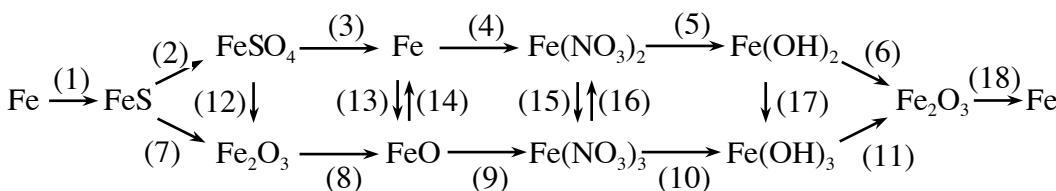
7. Sơ đồ 7

Đáp số: A là Fe; B là Fe_2O_3 ; C là FeCl_2 .

- (1): $2\text{Fe} + 3\text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{FeCl}_3$
- (2): $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 6\text{HCl} \rightarrow 2\text{FeCl}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (3): $2\text{FeCl}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow 2\text{FeCl}_3$
- (4): $2\text{FeCl}_3 + \text{Fe} \rightarrow 3\text{FeCl}_2$
- (5): $2\text{FeCl}_3 + \text{Cu} \rightarrow 2\text{FeCl}_2 + \text{CuCl}_2$
- (6): $2\text{FeCl}_3 + 2\text{KI} \rightarrow 2\text{FeCl}_2 + \text{I}_2 + 2\text{KCl}$
- (7): $\text{FeCl}_2 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + 2\text{NaCl}$
- (8): $\text{FeCl}_2 + 2\text{NH}_3 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + 2\text{NH}_4\text{NO}_3$
- (9): $4\text{Fe(OH)}_2 + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 4\text{Fe(OH)}_3$
- (10): $2\text{Fe(OH)}_2 + \text{H}_2\text{O}_2 \rightarrow 2\text{Fe(OH)}_3$
- (11): $2\text{Fe(OH)}_2 + \text{Cl}_2 + 2\text{NaOH} \text{ (loãng)} \rightarrow 2\text{Fe(OH)}_3 + 2\text{NaCl}$
- (12): $\text{FeCl}_3 + 3\text{NaOH} \rightarrow \text{Fe(OH)}_3 \downarrow + 3\text{NaCl}$
- (13): $\text{FeCl}_3 + 3\text{NH}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Fe(OH)}_3 \downarrow + 3\text{NH}_4\text{NO}_3$
- (14): $2\text{FeCl}_3 + 3\text{Na}_2\text{CO}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{Fe(OH)}_3 \downarrow + 3\text{CO}_2 \uparrow + 6\text{NaCl}$

8. Sơ đồ 8

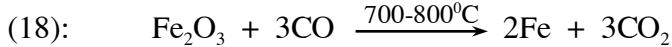
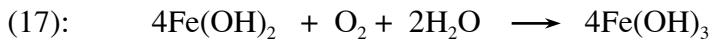
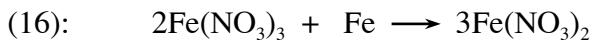
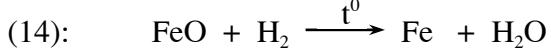
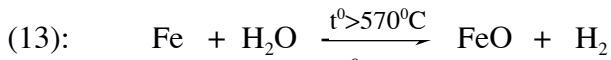
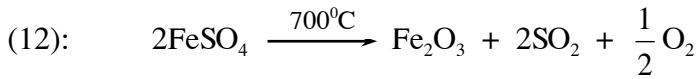
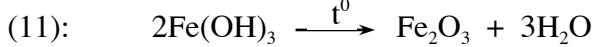
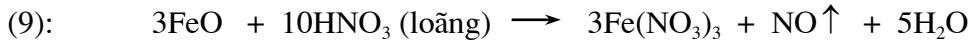
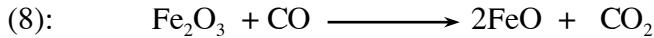

Đáp số:

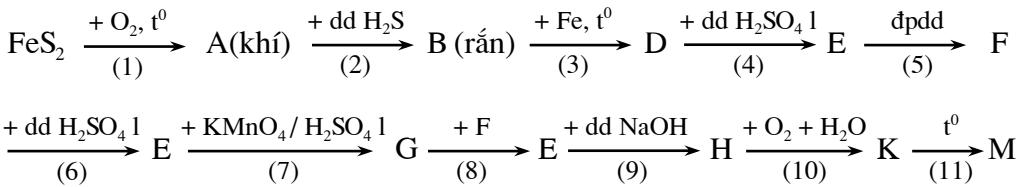
- (1): $\text{Fe} + \text{S} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{FeS}$
- (2): $\text{FeS} + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{H}_2\text{S} \uparrow$
- (3): $\text{FeSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd}} \text{Fe} + \frac{1}{2}\text{O}_2 \uparrow + \text{H}_2\text{SO}_4$
- (4): $\text{Fe} + 2\text{Fe}(\text{NO}_3)_3 \rightarrow 3\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$
- (5): $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + 2\text{NaNO}_3$
- (6): $4\text{Fe(OH)}_2 + \text{O}_2 \xrightarrow[\text{không khí}]{\text{t}^0} 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (7): $4\text{FeS} + 7\text{O}_2 \xrightarrow[500-600^\circ\text{C}]{\text{t}^0} 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 4\text{SO}_2$

Chuỗi phương trình hóa học

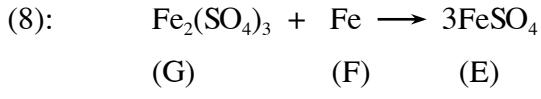
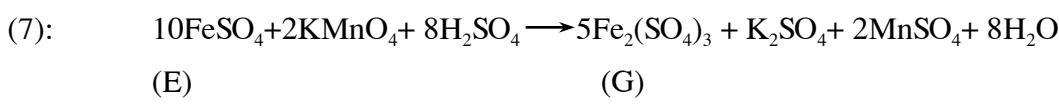
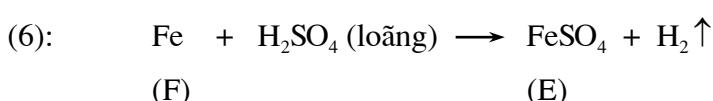
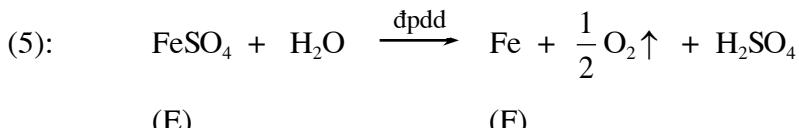
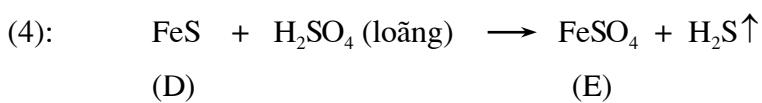
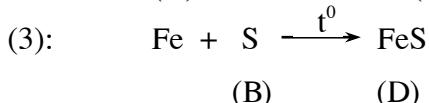
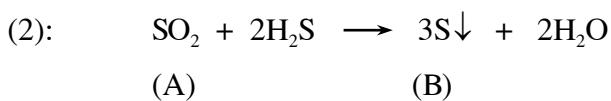
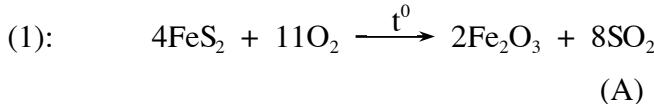
Tùy diễn phương trình hóa học

9. Sơ đồ 9

Đáp số:

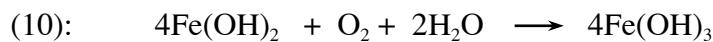

Chuỗi phương trình hóa học

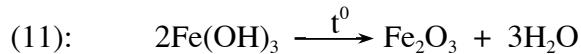
Tùy diễn phương trình hóa học

(E) (H)

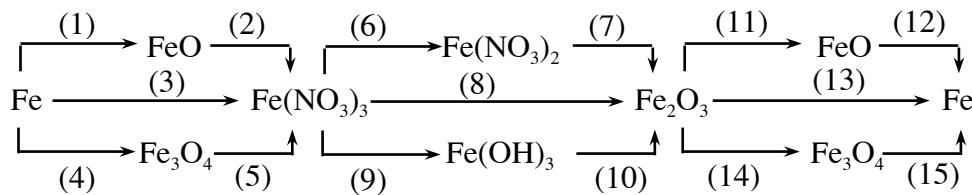

(H) (K)

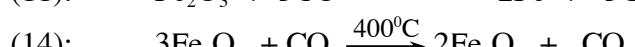
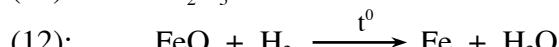
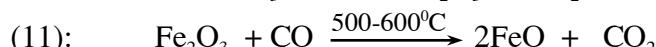
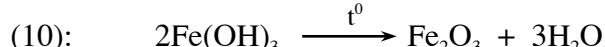
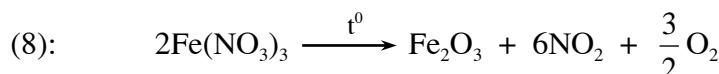
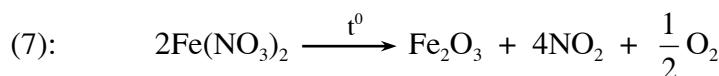
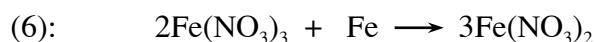
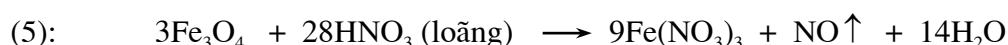
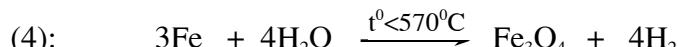
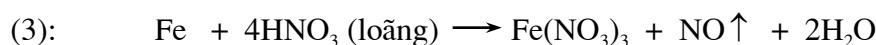
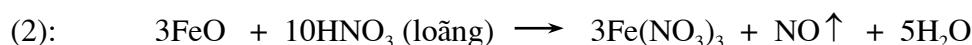

(K) (M)

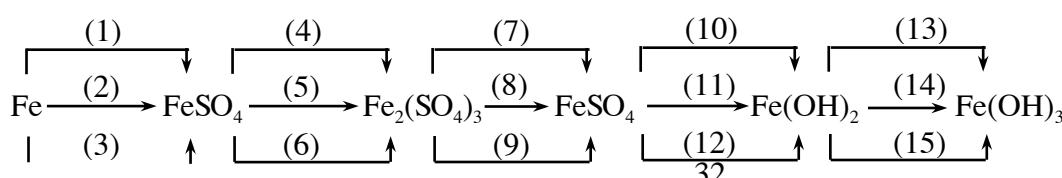
10. Sơ đồ 10

Đáp số:

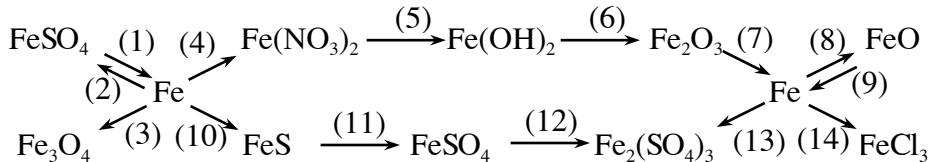
11. Sơ đồ 11

Đáp số:

- (1): $\text{Fe} + \text{H}_2\text{SO}_4$ (loãng) $\rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{H}_2 \uparrow$
- (2): $\text{Fe} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{Cu} \downarrow$
- (3): $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{Fe} \rightarrow 3\text{FeSO}_4$
- (4): $2\text{FeSO}_4 + 2\text{H}_2\text{SO}_4$ (đặc) $\rightarrow \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{SO}_2 \uparrow + 2\text{H}_2\text{O}$
- (5): $10\text{FeSO}_4 + 2\text{KMnO}_4 + 8\text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow 5\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{K}_2\text{SO}_4 + 2\text{MnSO}_4 + 8\text{H}_2\text{O}$
- (6): $6\text{FeSO}_4 + 3\text{Cl}_2 \rightarrow 2\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + 2\text{FeCl}_3$
- (7): $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{FeSO}_4 + 2\text{H}_2\text{SO}_4$
- (8): $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{Cu} \rightarrow 2\text{FeSO}_4 + \text{CuSO}_4$
- (9): $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + 2\text{KI} \rightarrow 2\text{FeSO}_4 + \text{I}_2 + \text{K}_2\text{SO}_4$
- (10): $\text{FeSO}_4 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + \text{Na}_2\text{SO}_4$
- (11): $\text{FeSO}_4 + 2\text{NH}_3 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + (\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$
- (12): $\text{FeSO}_4 + \text{Ba(OH)}_2 \rightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + \text{BaSO}_4 \downarrow$
- (13): $4\text{Fe(OH)}_2 + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 4\text{Fe(OH)}_3$
- (14): $2\text{Fe(OH)}_2 + \text{H}_2\text{O}_2 \rightarrow 2\text{Fe(OH)}_3$
- (15): $2\text{Fe(OH)}_2 + \text{Cl}_2 + 2\text{NaOH}$ (loãng) $\rightarrow 2\text{Fe(OH)}_3 + 2\text{NaCl}$

12. Số đố 12

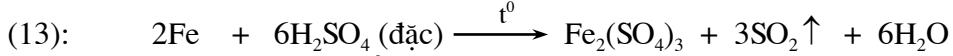
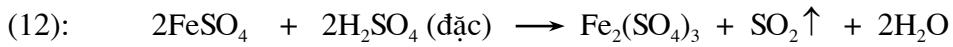
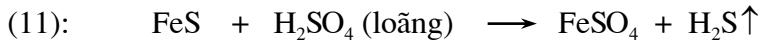

Đáp số:

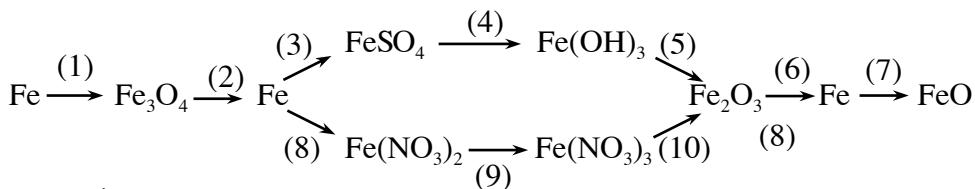
- (1): $\text{FeSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd}} \text{Fe} + \frac{1}{2}\text{O}_2 \uparrow + \text{H}_2\text{SO}_4$
- (2): $\text{Fe} + \text{H}_2\text{SO}_4$ (loãng) $\rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{H}_2 \uparrow$
- (3): $3\text{Fe} + 4\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t^0 < 570^0\text{C}} \text{Fe}_3\text{O}_4 + 4\text{H}_2$
- (4): $2\text{Fe}(\text{NO}_3)_3 + \text{Fe} \rightarrow 3\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$
- (5): $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + 2\text{NaNO}_3$
- (6): $4\text{Fe(OH)}_2 + \text{O}_2 \xrightarrow[t^0]{\text{không khí}} 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{CO} \xrightarrow[700-800^0\text{C}]{} 2\text{Fe} + 3\text{CO}_2$
- (8): $\text{Fe} + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow[t^0 > 570^0\text{C}]{} \text{FeO} + \text{H}_2$
- (9): $\text{FeO} + \text{H}_2 \xrightarrow[t^0]{} \text{Fe} + \text{H}_2\text{O}$
- (10): $\text{Fe} + \text{S} \xrightarrow[t^0]{} \text{FeS}$

Chuỗi phương trình hóa học

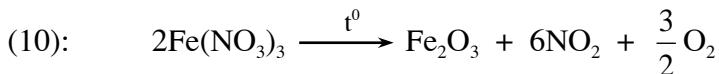
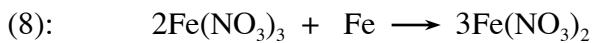
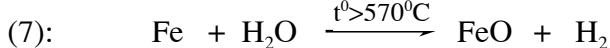
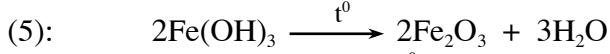
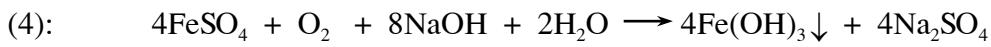
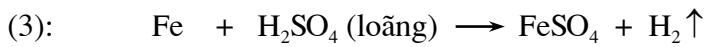
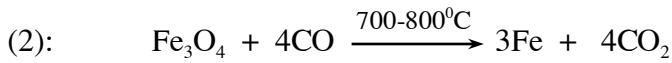
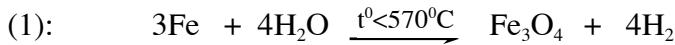
Tùy diễn phương trình hóa học

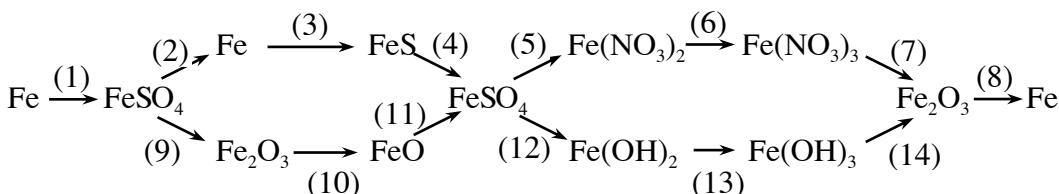
13. Sơ đồ 13

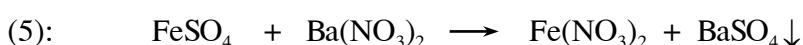
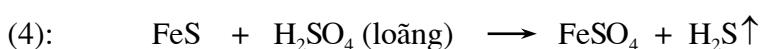
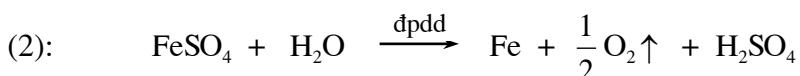
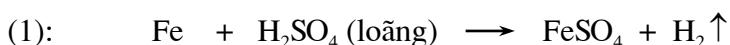
Đáp số:

14. Sơ đồ 14

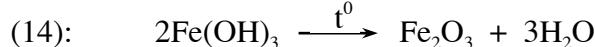
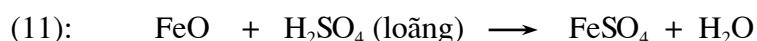
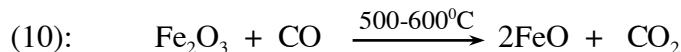
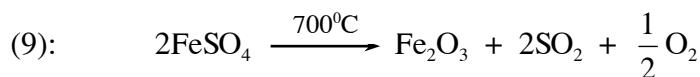
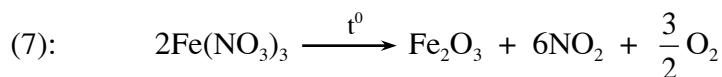

Đáp số:

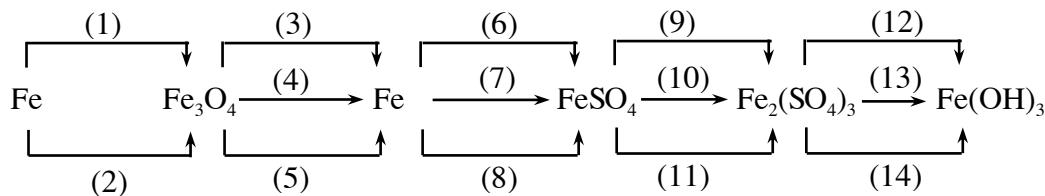

Chuỗi phương trình hóa học

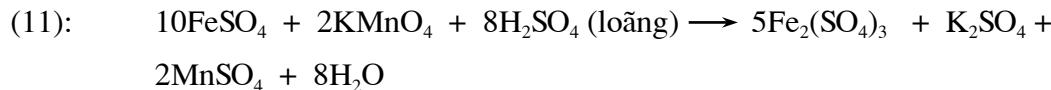
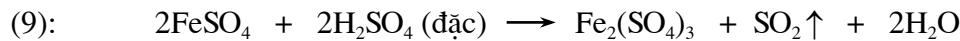
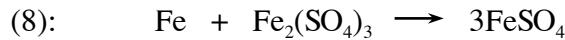
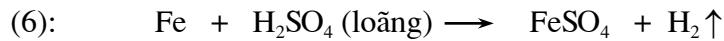
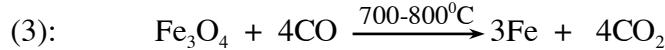
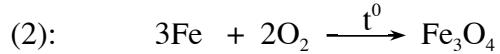
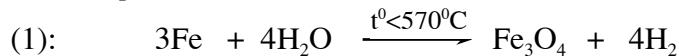
Tùy diễn phương trình hóa học

15. Sơ đồ 15

Đáp số:

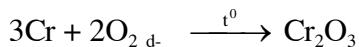
CROM VÀ HỢP CHẤT

PHÒN A. TƠM TƠT LỘ THUYẾT

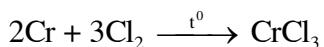
I. CROM

1. Tác dụng với phi kim:

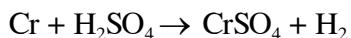
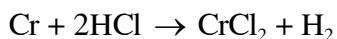
- Tác dụng với oxi:

- Tác dụng với halogen:

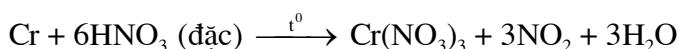
2. Tác dụng với axit

- Tác dụng với dung dịch axit HCl và H_2SO_4 loãng $\rightarrow$ Muối crom(II) + H_2 :

Nếu có mặt oxi không khí, muối Cr(II) chuyển thành muối Cr(III):

- Dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng:Chú ý: Cr không tan trong dung dịch H_2SO_4 đặc nguội!- Dung dịch HNO_3 : Cr tác dụng với dung dịch HNO_3 tạo thành $\text{Cr}(\text{NO}_3)_3$, n- óc và các sản phẩm ứng với số oxi hoá thấp hơn của nitơ (NH_4NO_3 ; N_2 ; N_2O ; NO ; NO_2).

Ví dụ:

Chú ý: Cr không tan trong dung dịch HNO_3 đặc nguội!

II. HỢP CHẤT CROM(II):

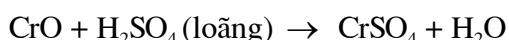
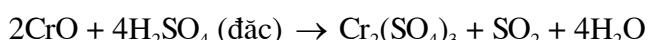
Hợp chất Cr(II) khi tác dụng với chất oxi hoá sẽ bị oxi hoá thành hợp chất Cr(III).

1. Crom(II) oxit: CrO

a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu đen, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất của oxit bazô:

- Tính khử: thể hiện khi tác dụng với chất oxi hoá mạnh nh- dung dịch HNO_3 , dung dịch H_2SO_4 đặc...2. Crom(II) hidroxit: Cr(OH)_2

a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu vàng nâu, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất bazô: $\text{Cr(OH)}_2 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CrCl}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$ - Tính khử: ở nhiệt độ th- ờng Cr(OH)_2 bị oxi hoá nhanh chóng trong không khí ẩm thành Cr(OH)_3 màu xanh rêu:

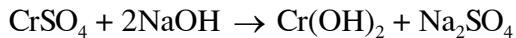
Chuỗi phương trình hóa học

c. Điều chế:

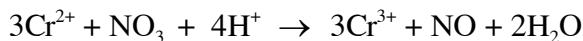
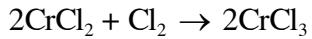
Cho dung dịch muối Cr(II) tác dụng với dung dịch kiềm.

3. Muối crom(II):

- Tính chất của muối: (các phản ứng trao đổi):

- Tính khử mạnh: thể hiện khi tác dụng với chất oxi hoá mạnh nh- khí Cl_2 , dung dịch HNO_3 , dung dịch H_2SO_4 đặc, dung dịch KMnO_4 trong môi trường H_2SO_4 loãng...

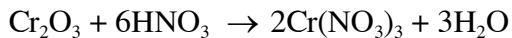
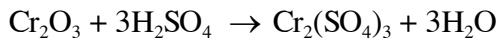
II. HỆ CHIẾT CROM(III)

1. Crom(III) oxit: Cr_2O_3

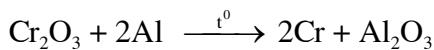
a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Dạng bột màu xanh thẫm, dạng tinh thể màu đen, có ánh kim, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất của oxit bazơ:

- Tính oxi hoá: thể hiện khi tác dụng với các chất khử khá mạnh nh- Al:

c. Điều chế:

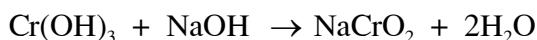
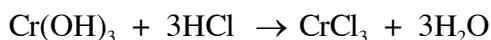
- Nhiệt phân $\text{Cr}(\text{OH})_3$: $2\text{Cr}(\text{OH})_3 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

2. Crom(III) hidroxit: $\text{Cr}(\text{OH})_3$

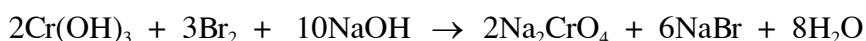
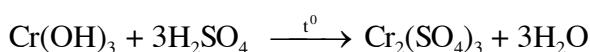
a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất kết tủa màu xanh rêu, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất l- ống kính:

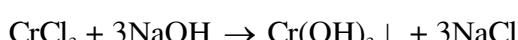
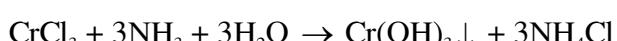
- Tính khử

- Phản ứng nhiệt phân: $2\text{Cr}(\text{OH})_3 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

c. Điều chế:

- Cho dung dịch muối Cr(III) tác dụng với dung dịch NH_3 hoặc các dung dịch bazơ kiềm:

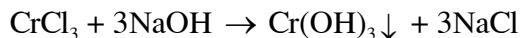

3. Muối crom(III):

Tính chất của muối: (các phản ứng trao đổi):

Tùy diễn phương trình hóa học

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

III. H₂P CH₂T CROM(VI)

1. Crom(VI) oxit: Cr₂O₃

a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: là tinh thể dạng hình kim, màu đỏ thẫm.

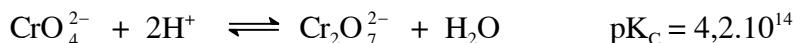
- Tính oxi hóa mạnh

- Tính chất của oxit axit: là anhidrit của hai axit: axit cromic (H₂CrO₄) và axit dicromic (H₂Cr₂O₇). Khi tác dụng với n-oxic, tạo thành sản phẩm chủ yếu là axit dicromic:

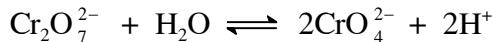
b. Axit cromic và muối cromat

Ion cromat CrO₄²⁻ và dicromat Cr₂O₇²⁻ cùng tồn tại trong dung dịch ở trạng thái cân bằng, tuỳ thuộc vào pH:

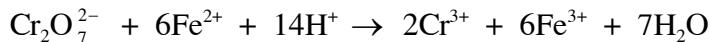

c. Axit dicromic và muối dicromat

- Phản ứng cân bằng của ion Cr₂O₇²⁻ trong dung dịch.

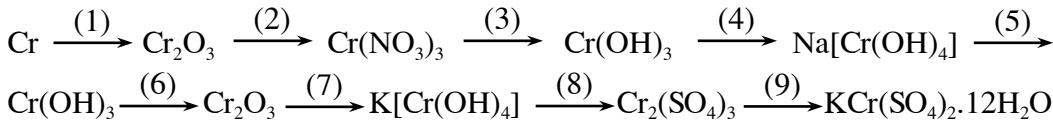
- Tính oxi hóa mạnh (đặc biệt trong môi trường axit): oxi hóa Fe²⁺ thành Fe³⁺, I⁻ thành I₂, SO₃²⁻ thành SO₄²⁻, HCl đặc thành Cl₂, Sn²⁺ thành Sn⁴⁺, C₂H₅OH thành CH₃CHO...

**Chuỗi phương trình hóa học
PHÂN B – CHUỖI PHẢN ỨNG CỦA CROM**

Tùy biến phương trình hóa học

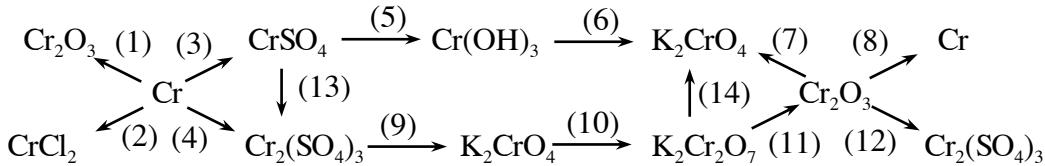
1. Sơ đồ 1

Đáp số:

- (1): $4\text{Cr} + 3\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cr}_2\text{O}_3$
- (2): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 6\text{HNO}_3 \rightarrow 2\text{Cr}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (3): $\text{Cr}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{NH}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Cr}(\text{OH})_3 \downarrow + 3\text{NH}_4\text{NO}_3$
- (4): $\text{Cr}(\text{OH})_3 + \text{NaOH} \rightarrow \text{Na}[\text{Cr}(\text{OH})_4]$
- (5): $\text{Na}[\text{Cr}(\text{OH})_4] + \text{CO}_2 \rightarrow \text{Cr}(\text{OH})_3 \downarrow + \text{KHCO}_3$
- (6): $2\text{Cr}(\text{OH})_3 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 2\text{KOH} + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{K}[\text{Cr}(\text{OH})_4]$
- (8): $2\text{K}[\text{Cr}(\text{OH})_4] + 4\text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{K}_2\text{SO}_4 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (9): $\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{K}_2\text{SO}_4 + 24\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{kết tinh}} \text{KCr}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$

2. Sơ đồ 2

Đáp số:

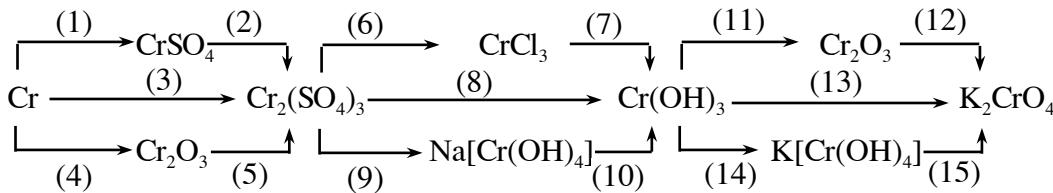
- (1): $4\text{Cr} + 3\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cr}_2\text{O}_3$
- (2): $\text{Cr} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CrCl}_2 + \text{H}_2\uparrow$
- (3): $\text{Cr} + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow \text{CrSO}_4 + \text{H}_2\uparrow$
- (4): $2\text{Cr} + 6\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (đặc)} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{SO}_2\uparrow + 6\text{H}_2\text{O}$
- (5): $4\text{CrSO}_4 + 8\text{NaOH} + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 4\text{Cr}(\text{OH})_3 + 4\text{Na}_2\text{SO}_4$
- (6): $2\text{Cr}(\text{OH})_3 + 3\text{Cl}_2 + 10\text{KOH} \rightarrow 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 8\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{Cl}_2 + 10\text{KOH} \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 5\text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 2\text{Al} \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cr} + \text{Al}_2\text{O}_3$
- (9): $\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{Cl}_2 + 16\text{KOH} \rightarrow 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 3\text{K}_2\text{SO}_4 + 8\text{H}_2\text{O}$
- (10): $2\text{K}_2\text{CrO}_4 + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + \text{K}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
- (11): $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + \text{S} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2\text{O}_3 + \text{K}_2\text{SO}_4$
- (12): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (đặc)} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

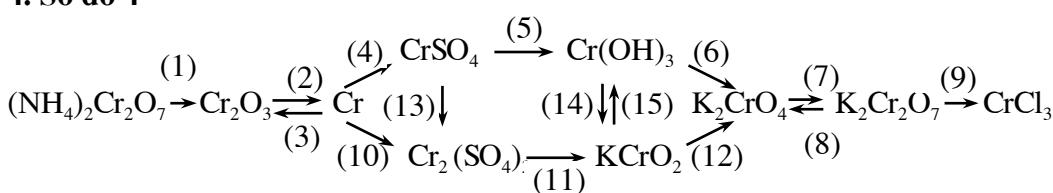
3. Sơ đồ 3

Đáp số:

- (1): $\text{Cr} + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow \text{CrSO}_4 + \text{H}_2\uparrow$
- (2): $4\text{CrSO}_4 + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow 2\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (3): $2\text{Cr} + 6\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (đặc)} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{SO}_2\uparrow + 6\text{H}_2\text{O}$
- (4): $4\text{Cr} + 3\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cr}_2\text{O}_3$
- (5): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (đặc)} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (6): $\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{BaCl}_2 \rightarrow 2\text{CrCl}_3 + 3\text{BaSO}_4\downarrow$
- (7): $\text{CrCl}_3 + 3\text{NH}_3 \text{ (loãng)} + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Cr}(\text{OH})_3\downarrow + 3\text{NH}_4\text{Cl}$
- (8): $\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 6\text{NaOH} \text{ (vừa đủ)} \rightarrow 2\text{Cr}(\text{OH})_3\downarrow + 3\text{Na}_2\text{SO}_4$
- (9): $\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 8\text{NaOH} \text{ (đặc, d-)} \rightarrow 2\text{Na}[\text{Cr}(\text{OH})_4] + 3\text{Na}_2\text{SO}_4$
- (10): $\text{Na}[\text{Cr}(\text{OH})_4] + \text{CO}_2 \rightarrow \text{Cr}(\text{OH})_3\downarrow + \text{NaHCO}_3$
- (11): $2\text{Cr}(\text{OH})_3 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$
- (12): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{Cl}_2 + 10\text{KOH} \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 5\text{H}_2\text{O}$
- (13): $2\text{Cr}(\text{OH})_3 + 3\text{Cl}_2 + 10\text{KOH} \rightarrow 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 8\text{H}_2\text{O}$
- (14): $\text{Cr}(\text{OH})_3 + \text{KOH} \text{ (đặc)} \rightarrow \text{K}[\text{Cr}(\text{OH})_4]$
- (15): $2\text{K}[\text{Cr}(\text{OH})_4] + 3\text{Cl}_2 + 8\text{KOH} \rightarrow 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 8\text{H}_2\text{O}$

4. Sơ đồ 4

Đáp số:

- (1): $(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2\text{O}_3 + \text{N}_2 + 4\text{H}_2\text{O}$
- (2): $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 2\text{Al} \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cr} + \text{Al}_2\text{O}_3$
- (3): $4\text{Cr} + 3\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cr}_2\text{O}_3$
- (4): $\text{Cr} + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow \text{CrSO}_4 + \text{H}_2\uparrow$
- (5): $4\text{CrSO}_4 + 8\text{NaOH} + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 4\text{Cr}(\text{OH})_3 + 4\text{Na}_2\text{SO}_4$

Chuỗi phương trình hóa học

Từ điển phương trình hóa học

- (6): $2\text{Cr}(\text{OH})_3 + 3\text{Cl}_2 + 10\text{KOH} \rightarrow 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 8\text{H}_2\text{O}$

(7): $2\text{K}_2\text{CrO}_4 + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + \text{K}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{O}$

(8): $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + 2\text{KOH} \rightarrow 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + \text{H}_2\text{O}$

(9): $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + 14\text{HCl} \text{ (đặc)} \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{KCl} + 2\text{CrCl}_3 + 3\text{Cl}_2 + 7\text{H}_2\text{O}$

(10): $2\text{Cr} + 6\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (đặc)} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{SO}_2 \uparrow + 6\text{H}_2\text{O}$

(11): $\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 8\text{KOH} \text{ (đặc, d-)} \rightarrow 2\text{KCrO}_2 + 3\text{Na}_2\text{SO}_4$

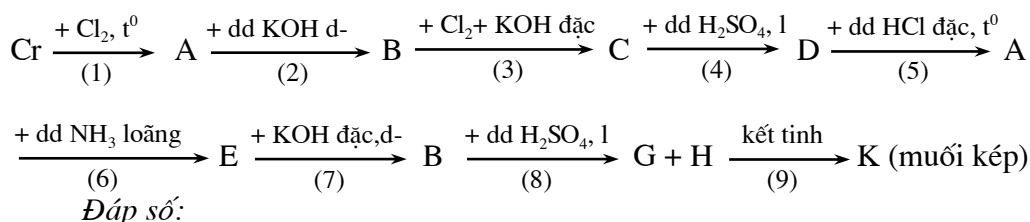
(12): $2\text{KCrO}_2 + 3\text{Cl}_2 + 10\text{KOH} \rightarrow 2\text{K}_2\text{CrO}_4 + 6\text{KCl} + 5\text{H}_2\text{O}$

(13): $4\text{CrSO}_4 + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ (loãng)} \rightarrow 2\text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + 2\text{H}_2\text{O}$

(14): $\text{Cr}(\text{OH})_3 + \text{KOH} \text{ (đặc)} \rightarrow \text{KCrO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$

(15): $\text{KCrO}_2 + \text{CO}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Cr}(\text{OH})_3 \downarrow + \text{KHCO}_3$

5. Sơ đồ 5

Đáp số:

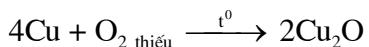
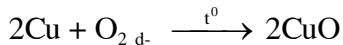
ĐỒNG VÀ HỢP CHẤT

PHÂN A. TỔ MỘT LỐI THUYẾT

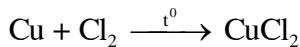
I. ĐỒNG

1. Tác dụng với phi kim:

- Tác dụng với oxi khi đốt nóng:

- Tác dụng với halogen khi đốt nóng:

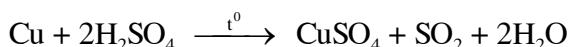

2. Tác dụng với axit

- Tác dụng với dung dịch axit HCl và H_2SO_4 loãng khi có mặt oxi không khí:

- Dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng:

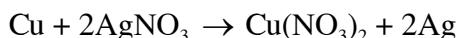
Chú ý: Cu không tan trong dung dịch H_2SO_4 đặc nguội!

- Dung dịch HNO_3 : Cu tác dụng với dung dịch HNO_3 tạo thành $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$, n-oxic và các sản phẩm ứng với số oxi hoá thấp hơn của nitơ (thường là NO ; NO_2).

Ví dụ:

3. Tác dụng với dung dịch muối

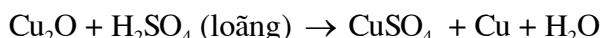
II. HÓA CHẤT HỢP NGHỊ(I)

1. Đồng(I) oxit: Cu_2O

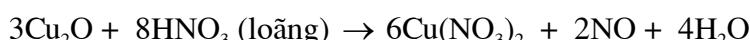
- a. Tính chất vật lý: Là chất rắn màu đỏ gạch, ít tan trong n-oxic.

b. Tính chất hóa học:

- Tính bazơ:

- Tính khử:

2. Đồng(I) halogenua

CuF

CuCl

CuBr

CuI

Màu sắc: Đỏ thẫm

trắng

trắng

trắng

Tính tan: ít tan

ít tan

ít tan

ít tan

III. HÓA CHẤT HỢP NGHỊ(II)

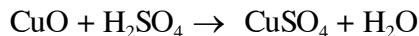
1. Đồng(II) oxit: CuO

- a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu đen, không tan trong n-oxic.

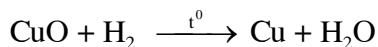
Chuỗi phương trình hóa học

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất của oxit bazơ:

- Tính oxi hoá: thể hiện khi nung nóng với các chất khử nh- C, CO, H₂, Al:

c. Điều chế:

- Cho đồng cháy trong oxi không khí.

- Nhiệt phân các hợp chất không bền của Cu(II):

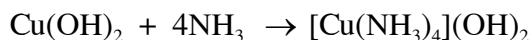
2. Đồng(II) hidroxit: Cu(OH)₂

a. Trạng thái, màu sắc, tính tan: Là chất rắn màu lục nhạt, không tan trong n- óc.

b. Tính chất hoá học:

- Tính chất bazơ: Cu(OH)₂ + 2HCl → CuCl₂ + 2H₂O

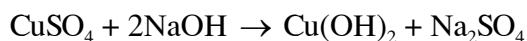
- Phản ứng tạo phức: đồng(II) hidroxit tan đ- ợc trong dung dịch NH₃ đặc do tạo thành phức chất amonicac bền:

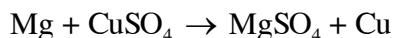
c. Điều chế: Cho dung dịch muối Cu(II) tác dụng với dung dịch kiềm.

3. Muối đồng(II)

- Tính chất của muối: (các phản ứng trao đổi):

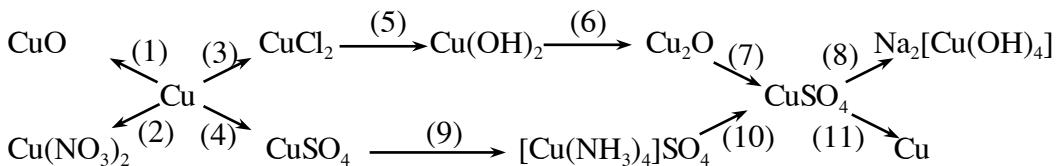

- Tính oxi hoá: thể hiện khi tác dụng với các kim loại mạnh hơn:

Tùy diễn phương trình hóa học

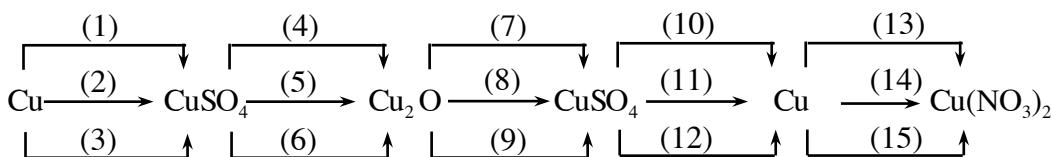
1. Sơ đồ 1

Đáp số:

- (1): $4Cu + 3O_2 \xrightarrow{t^0} 2Cu_2O_3$
- (2): $Cu + 4HNO_3$ (đặc) $\longrightarrow Cu(NO_3)_2 + 2NO_2 + 2H_2O$
- (3): $Cu + Cl_2 \xrightarrow{t^0} CuCl_2$
- (4): $2Cu + O_2 + 2H_2SO_4$ (loãng) $\longrightarrow 2CuSO_4 + 2H_2O$
- (5): $CuCl_2 + 2NaOH \longrightarrow Cu(OH)_2 \downarrow + 2NaCl$
- (6): $2Cu(OH)_2 + CH_3CHO + NaOH \xrightarrow{t^0} Cu_2O \downarrow + CH_3COONa + 3H_2O$
- (7): $Cu_2O + 3H_2SO_4$ (đặc) $\longrightarrow 2CuSO_4 + SO_2 \uparrow + 3H_2O$
- (8): $CuSO_4 + 4NaOH$ (đặc) $\xrightarrow{\text{đun nóng}} Na_2[Cu(OH)_4] + Na_2SO_4$
- (9): $CuSO_4 + 4NH_3$ (đặc) $\longrightarrow [Cu(NH_3)_4]SO_4$
- (10): $[Cu(NH_3)_4]SO_4 + 2H_2SO_4$ (loãng, d-) $\longrightarrow CuSO_4 + 2(NH_4)_2SO_4$
- (11): $CuSO_4 + H_2O \xrightarrow{\text{đpdd}} Cu + \frac{1}{2}O_2 \uparrow + H_2SO_4$

2. Sơ đồ 2

Đáp số:

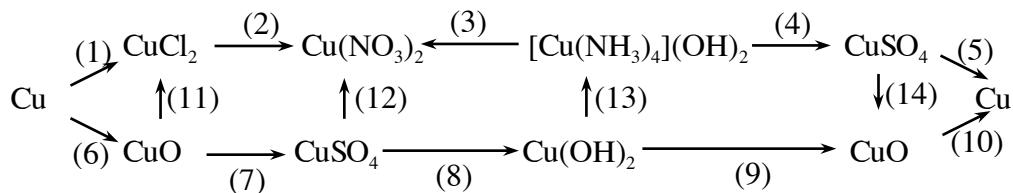
- (1): $2Cu + O_2 + 2H_2SO_4$ (loãng) $\longrightarrow 2CuSO_4 + 2H_2O$
- (2): $Cu + 2H_2SO_4$ (đặc) $\xrightarrow{t^0} CuSO_4 + SO_2 \uparrow + 2H_2O$
- (3): $Cu + Fe_2(SO_4)_3 \longrightarrow CuSO_4 + 2FeSO_4$
- (4): $2CuSO_4 + CH_3CHO + 3NaOH \xrightarrow{t^0} Cu_2O \downarrow + CH_3COONa + Na_2SO_4 + 3H_2O$
- (5): $2CuSO_4 + Na_2SO_3 + 4NaOH \longrightarrow Cu_2O \downarrow + 3Na_2SO_4 + 2H_2O$
- (6): $2CuSO_4 \xrightarrow{1150^0C} Cu_2O + 2SO_2 + \frac{3}{2}O_2$

Chuỗi phương trình hóa học

Tùy diễn phương trình hóa học

- (7): $\text{Cu}_2\text{O} + 3\text{H}_2\text{SO}_4$ (đặc) $\rightarrow 2\text{CuSO}_4 + \text{SO}_2 \uparrow + 3\text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{Cu}_2\text{O} + \text{H}_2\text{SO}_4$ (loãng) $\rightarrow \text{CuSO}_4 + \text{Cu} \downarrow + \text{H}_2\text{O}$
- (9): $\text{Cu}_2\text{O} + \frac{1}{2}\text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{SO}_4$ (loãng) $\rightarrow 2\text{CuSO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (10): $\text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd}} \text{Cu} + \frac{1}{2}\text{O}_2 \uparrow + \text{H}_2\text{SO}_4$
- (11): $\text{Fe} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{Cu} \downarrow$
- (12): $\text{Zn} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{ZnSO}_4 + \text{Cu} \downarrow$
- (13): $\text{Cu} + 2\text{AgNO}_3 \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{Ag} \downarrow$
- (14): $\text{Cu} + 2\text{Fe}(\text{NO}_3)_3 \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$
- (15): $\text{Cu} + 4\text{HNO}_3$ (đặc) $\rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$

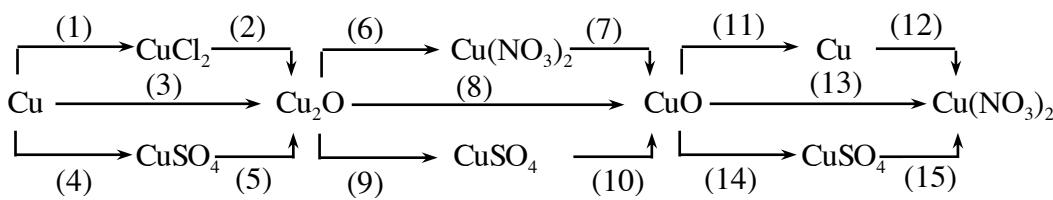
3. Sơ đồ 3

Đáp số:

- (1): $\text{Cu} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CuCl}_2$
- (2): $\text{CuCl}_2 + 2\text{AgNO}_3 \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{AgCl} \downarrow$
- (3): $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_4](\text{OH})_2 + 6\text{HNO}_3$ (loãng) $\rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 4\text{NH}_4\text{NO}_3 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (4): $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_4](\text{OH})_2 + 3\text{H}_2\text{SO}_4$ (loãng) $\rightarrow \text{CuSO}_4 + 2(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (5): $\text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{đpdd}} \text{Cu} + \frac{1}{2}\text{O}_2 \uparrow + \text{H}_2\text{SO}_4$
- (6): $2\text{Cu} + \text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{CuO}$
- (7): $\text{CuO} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
- (8): $\text{CuSO}_4 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Cu}(\text{OH})_2 \downarrow + \text{Na}_2\text{SO}_4$
- (9): $\text{Cu}(\text{OH})_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CuO} + \text{H}_2\text{O}$
- (10): $\text{CuO} + \text{H}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cu} + \text{H}_2\text{O}$
- (11): $\text{CuO} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CuCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (12): $\text{CuSO}_4 + \text{Ba}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + \text{BaSO}_4 \downarrow$
- (13): $\text{Cu}(\text{OH})_2 + 4\text{NH}_3$ (đặc) $\rightarrow [\text{Cu}(\text{NH}_3)_4](\text{OH})_2$
- (14): $2\text{CuSO}_4 \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{CuO} + 2\text{SO}_2 + \text{O}_2$

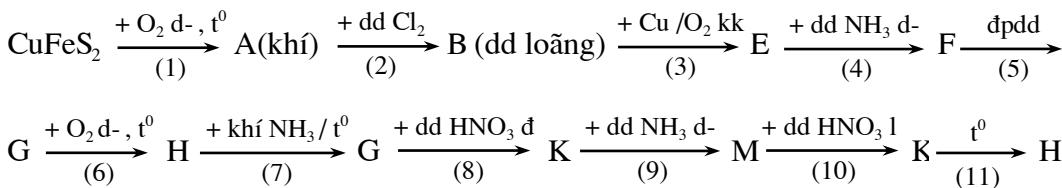
4. Sơ đồ 4

Đáp số:

- (1): $\text{Cu} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CuCl}_2$
- (2): $2\text{CuCl}_2 + \text{CH}_3\text{CHO} + 3\text{NaOH} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cu}_2\text{O} \downarrow + \text{CH}_3\text{COONa} + 2\text{NaCl}$
- (3): $4\text{Cu} + \text{O}_2 \text{(thiếu)} \xrightarrow{\text{t}^0} 2\text{Cu}_2\text{O}$
- (4): $\text{Cu} + 2\text{H}_2\text{SO}_4 \text{(đặc)} \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CuSO}_4 + \text{SO}_2 \uparrow + 2\text{H}_2\text{O}$
- (5): $2\text{CuSO}_4 + \text{Na}_2\text{SO}_3 + 4\text{NaOH} \longrightarrow \text{Cu}_2\text{O} \downarrow + 3\text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (6): $\text{Cu}_2\text{O} + 6\text{HNO}_3 \text{(đặc)} \longrightarrow 2\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NO}_2 \uparrow + 3\text{H}_2\text{O}$
- (7): $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CuO} + 2\text{NO}_2 + \frac{1}{2}\text{O}_2$
- (8): $2\text{Cu}_2\text{O} + \text{O}_2 \text{(d-)} \xrightarrow{\text{t}^0} 4\text{CuO}$
- (9): $\text{Cu}_2\text{O} + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{(loãng)} \longrightarrow \text{CuSO}_4 + \text{Cu} \downarrow + \text{H}_2\text{O}$
- (10): $\text{CuSO}_4 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{CuO} + \text{SO}_2 + \frac{1}{2}\text{O}_2$
- (11): $\text{CuO} + \text{H}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{Cu} + \text{H}_2\text{O}$
- (12): $\text{Cu} + 4\text{HNO}_3 \text{(đặc)} \longrightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NO}_2 \uparrow + 2\text{H}_2\text{O}$
- (13): $\text{CuO} + 2\text{HNO}_3 \longrightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- (14): $\text{CuO} + \text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
- (15): $\text{CuSO}_4 + \text{Ba}(\text{NO}_3)_2 \longrightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + \text{BaSO}_4 \downarrow$

5. Sơ đồ 5

Đáp số:

- (1): $4\text{CuFeS}_2 + 13\text{O}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} 4\text{CuO} + 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 8\text{SO}_2$ (A)
- (2): $\text{SO}_2 + \text{Cl}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 + 2\text{HCl}$ (A) (B)
- (3): $2\text{Cu} + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{SO}_4 \text{(loãng)} \longrightarrow 2\text{CuSO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$

Chuỗi phương trình hóa học

(B)

Tùy diễn phương trình hóa học

(E)

